

371R1408

Nr L 149/2

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS OFFICIELLA TIDNING

5.7.71

RÅDETS FÖRORDNING (EEG) nr 1408/71

av den 14 juni 1971

om tillämpningen av systemen för social trygghet när anställda, egenföretagare eller deras familjer flyttar inom gemenskapen

EUROPEISKA GEMENSKAPERNAS RÅD HAR ANTAGIT DENNA FÖRORDNING

med beaktande av Fördraget om upprättandet av Europeiska ekonomiska gemenskapen, särskilt artikel 2, 7 och 51 i detta,

med beaktande av kommissionens förslag som upprättats efter samråd med Administrativa kommissionen för social trygghet för migrerande arbetare⁽¹⁾,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande⁽²⁾,

med beaktande av Ekonomiska och sociala kommitténs yttrande⁽³⁾, och

med beaktande av följande:

Behovet av att i sin helhet omarbota rådets förordning nr 3⁽⁴⁾ om social trygghet för migrerande arbetare har framträtt allt tydligare, både mot bakgrund av praktiska erfarenheter av dess tillämpning sedan 1959 och till följd av ändringar i nationell lagstiftning.

De befintliga samordningsbestämmelserna går i allmänhet att vidareutveckla och samtidigt i någon mån förenkla, med hänsyn tagen till de avsevärda skillnader som råder mellan nationella lagstiftningar om social trygghet.

Det är lämpligt att i detta skede sammanställa alla de grundläggande bestämmelserna för genomförande av artikel 51 i fördraget till förmån för arbetare, inklusive gränsarbetare, säsongarbetare och sjömän, i en enda rättsakt.

Med tanke på de avsevärda skillnader som råder mellan nationella lagstiftningar beträffande vilka som omfattas av dem är det lämpligt att fastställa principen att denna

förordning tillämpas på alla de medborgare i medlemsstaterna som är försäkrade inom systemen för social trygghet för anställda.

Bestämmelserna om samordning av nationella lagstiftningar om social trygghet ingår som del i den fria rörligheten för arbetare som är medborgare i någon av medlemsstaterna, och bör således bidra till en förbättring av deras levnadsstandard och anställningsvillkor genom att inom gemenskapen garantera dels att alla medlemsstaters medborgare behandlas lika enligt medlemsstaternas olika lagstiftningar, dels att arbetare och deras familjemedlemmar får del av sociala trygghetsförmåner var de än är anställda eller bosatta.

Dessa mål måste uppnås i synnerhet genom sammanräkning av alla de perioder som beaktas enligt nationella lagstiftningar om hur rätt till förmåner förvärfvas och bibehålls och om hur belopp beräknas, samt genom att förmåner ges ut till de olika kategorier av personer som omfattas av denna förordning oavsett var i gemenskapen de är bosatta.

De samordningsbestämmelser som antagits för genomförande av artikel 51 i fördraget måste garantera arbetare som flyttar inom gemenskapen deras förvärfvade rättigheter utan att detta leder till att förmåner på ett obefogat sätt dubblas.

Personer som är berättigade till förmåner till följd av invaliditet, ålderdom och dödsfall (pensioner) måste ges tillgång till alla de förmåner de förvärvat i de enskilda medlemsstaterna. För att emellertid undvika obefogad dubbling av förmåner, vilken kan uppstå särskilt då försäkringsperioder eller likvärdiga perioder sammanfallit, är det nödvändigt att förmånerna begränsas till att omfatta högst det största belopp en arbetare som är bosatt i en av dessa stater under hela sitt yrkesliv kan berättigas till.

För att i framtiden säkerställa bättre förutsättningar för arbetskraftens rörlighet är det nödvändigt att närmare samordna medlemsstaternas system för arbetslöshetsförsäkring och arbetslöshetsunderstöd. För att underlätta arbetsökande i olika medlemsstater är det därför särskilt

⁽¹⁾ EGT nr 194, 28.10.1966, s. 3333/66 och EGT nr C 95, 21.9.1968, s. 18.

⁽²⁾ EGT nr C 10, 14.2.1968, s. 30 och EGT nr C 135, 14.12.1968, s. 4.

⁽³⁾ EGT nr 64, 5.4.1967, s. 1009/67 och EGT nr C 21, 20.2.1969, s. 18.

⁽⁴⁾ EGT nr 30, 16.12.1958, s. 561/58.

lämpligt att för en begränsad period bevilja en arbetslös person samma arbetslöshetsförmåner som han varit berättigad till enligt den medlemsstats lagstiftning som han senast omfattades av.

Det är önskvärt att förbättra det system som anges i förordning nr 3 om familjeförmåner för delade familjer, både med avseende på vilka som skall vara berättigade till dem och på hur reglerna för utbetalning skall se ut.

Med tanke på de problem som arbetslösheten för med sig är det lämpligt att låta familjeförmånerna omfatta även arbetslösa personers familjemedlemmar som bor i en annan medlemsstat än den som ansvarar för utbetalningen av arbetslöshetsförmånen.

Dessutom bör de begränsningar som gäller beviljande av familjeförmåner avskaffas. För att säkerställa att förmåner betalas ut för försörjning av familjemedlemmar i delade familjer, bortsett från sådana förmåner som huvudsakligen syftar till att uppmuntra till befolkningsökning, vore det önskvärt att fastställa gemensamma regler för

alla medlemsstater, och insatser för att uppnå detta mål bör följa. Vad gäller de stora skillnaderna mellan nationella lagstiftningar bör dock en lösning antas med avseende på förhållandet att familjeförmåner enligt fem länders lagstiftning skall betalas ut av anställningslandet, medan de enligt Frankrikes skall betalas ut av det land där familjemedlemmarna är bosatta.

I enlighet med de lösningar som anges i förordning (EEG) nr 1612/68⁽¹⁾ av den 15 oktober 1968 om arbetskraftens fria rörlighet inom gemenskapen är det önskvärt att företrädare för arbetstagare och arbetsgivare sammanträder inom en rådgivande kommitté, i syfte att undersöka de problem som den administrativa kommissionen arbetat med.

Denna förordning kan ersätta de anordningar som anges i artikel 69.4 i Fördraget om upprättandet av Europeiska kol- och stålgemenskapen.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

AVDELNING 1

ALLMÄNNA BESTÄMMELSER

Artikel 1

Definitioner

I denna förordning används följande beteckningar med de betydelse som här anges:

a) *arbetstagare*:

- i) den som är försäkrad, obligatoriskt eller genom en frivillig fortsättningsförsäkring, mot en eller flera av de risker som täcks av grenarna i ett system för social trygghet för anställda, med förbehåll för de begränsningar som anges i bilaga 5,
- ii) den som är obligatoriskt försäkrad mot en eller flera av de risker som täcks av de grenar av social trygghet som behandlas i denna förordning, enligt ett system för social trygghet för samtliga invånare eller för hela den förvärvsarbetsande befolkningen, förutsatt att personen

— kan identifieras som anställd eller egenföretagare genom det sätt på vilket systemet administreras eller finansieras, eller

— om dessa kriterier inte uppfylls, är försäkrad mot någon annan risk som anges i bilaga 5 enligt ett system för anställda, antingen obligatoriskt eller genom frivillig fortsättningsförsäkring, och

- iii) den som är frivilligt försäkrad mot en eller flera av de risker som täcks av de grenar som denna förordning behandlar, enligt en medlemsstats system för social trygghet för anställda eller egenföretagare eller för samtliga invånare eller för vissa kategorier av invånare om denna person tidigare varit obligatoriskt försäkrad mot samma risker enligt en medlemsstats system för anställda.

- b) *gränsarbetare*: en anställd som är verksam inom en medlemsstats territorium och som är bosatt inom en annan medlemsstats territorium, dit han som regel återvänder dagligen eller åtminstone en gång i veckan. En gränsarbetare som förflyttas till en annan ort inom samma eller någon annan medlemsstats territorium av det företag till vilket han normalt är knuten, eller som tillhandahåller tjänster på annan ort inom samma eller en annan medlemsstats territorium, behåller sin ställning som gränsarbetare under en tid

⁽¹⁾ EGT nr 257, 19.10.1968, s. 2.

av högst fyra månader även om han under denna tid är förhindrad att dagligen, eller åtminstone en gång i veckan, återvända till den ort där han är bosatt.

- c) *säsongarbetare*: en anställd som reser till en annan medlemsstats territorium än det inom vilket han är bosatt, för att där utföra ett säsongbetonat arbete för ett företag eller en arbetsgivare i den staten under en tid som inte under några omständigheter kan överstiga åtta månader och som uppehåller sig inom den nämnda statens territorium så länge arbetet pågår. Med ett arbete av säsongskaraktär avses ett arbete som på grund av årstidernas växlingar automatiskt återkommer varje år.
- d) *flykting* skall ha samma innebörd som i artikel 1 i konventionen om flyktingars rättsliga ställning undertecknad i Genève den 28 juli 1951.
- e) Uttrycket *statslös* skall ha samma innebörd som i artikel 1 i konventionen om statslösa personers rättsliga ställning undertecknad i New York den 28 september 1954.
- f) *familjemedlem*: den som definieras eller erkänns som familjemedlem eller som betecknas som medlem av hushållet i den lagstiftning enligt vilken förmåner utges, eller, i fall som avses i artikel 22.1 a och artikel 39, i lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium personen är bosatt. Om denna lagstiftning betraktar som familjemedlem eller medlem av hushållet endast den som är samboende med den anställde eller egenföretagaren, skall detta villkor anses vara uppfyllt om personen för sin försörjning huvudsakligen är ekonomiskt beroende av den anställde.
- g) *efterlevande*: en person som definieras eller erkänns som sådan av den lagstiftning enligt vilken förmåner utges. Om denna lagstiftning betraktar som efterlevande endast den, som var samboende med den avlidne, skall detta villkor anses vara uppfyllt om personen för sin försörjning huvudsakligen var ekonomiskt beroende av den avlidne.
- h) *bosättning*: stadigvarande bosättning.
- i) *vistelse*: tillfällig vistelse.
- j) *lagstiftning*: i förhållande till varje medlemsstat, nuvarande eller kommande lagar och andra författningar om de grenar av och system för social trygghet som täcks av artikel 4.1 och 4.2. Uttrycket omfattar

inte bestämmelser i nuvarande eller kommande kollektivavtal även om de genom myndighetsbeslut har gjorts tvingande eller fått sitt tillämpningsområde utvidgat. Om emellertid sådana bestämmelser tjänar till att uppfylla ett krav på obligatorisk försäkring, som tillkommit genom de lagar och andra författningar som avses i föregående stycke, kan begränsningen i uttrycket när som helst hävas genom att den berörda medlemsstaten avger en förklaring som specificerar de system som denna förordning skall gälla. En sådan förklaring skall anmälas och offentliggöras enligt bestämmelserna i artikel 96.

Bestämmelserna i föregående stycke skall inte leda till att system för vilka förordning nr 3 har gällt undantas från denna förordnings tillämpningsområde.

- k) *konvention om social trygghet*: varje bilateralt eller multilateralt socialförsäkringsinstrument som är bindande eller som kommer att bli bindande för två eller flera medlemsstater inbördes samt varje annat sådant multilateralt instrument som är bindande eller som kommer att bli bindande för minst två medlemsstater och en eller flera andra stater vad gäller samtliga eller vissa av de grenar och system som anges i artikel 4.1 och 4.2, samt alla slags överenskommelser som har träffats i enlighet med sådana instrument.
- l) *behörig myndighet*: varje medlemsstats minister, ministrar eller motsvarande myndighet med ansvar för system för social trygghet inom hela eller en del av statens territorium.
- m) *Administrativa kommissionen*: den kommission som anges i artikel 80.
- n) *institution*: i förhållande till varje medlemsstat det organ eller den myndighet som har ansvaret för att administrera hela eller vissa delar av lagstiftningen.
- o) *behörig institution*:
- i) den institution hos vilken en person är försäkrad vid den tidpunkt då en ansökan om förmån görs,
 - ii) den institution från vilken den berörda personen har rätt, eller skulle ha rätt, till förmåner om han eller en eller flera familjemedlemmar var bosatta inom den medlemsstats territorium där institutionen finns,
 - iii) den institution som har utsetts av den berörda medlemsstatens behöriga myndighet, eller

- iv) när det gäller ett system där en arbetsgivare har ansvar för förmåner som avses i artikel 4.1, antingen arbetsgivaren eller den anlitade försäkringsgivaren eller, om sådan saknas, ett organ eller en myndighet som har utsetts av den behöriga myndigheten i den berörda medlemsstaten.
- p) *institution på bosättningsorten* respektive *institution på vistelseorten*: den institution som är behörig att utge förmåner på den ort, där personen är bosatt, enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar, respektive den institution som är behörig att utge förmåner på den ort där den berörda personen vistas, enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar eller, då ingen sådan institution finns, den institution som utsetts av den ifrågakvarande medlemsstatens behöriga myndighet.
- q) *behörig stat*: den medlemsstat, inom vars territorium den behöriga institutionen finns.
- r) *försäkringsperioder*: avgiftsperioder, anställningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare definierade eller erkända som försäkringsperioder i den lagstiftning enligt vilken de har fullgjorts eller anses vara fullgjorda och alla andra perioder som behandlas som sådana när de enligt denna lagstiftning betraktas som likvärdiga med försäkringsperioder.
- s) *anställningsperioder*: perioder som definieras eller erkänns som sådana i den lagstiftning enligt vilken de har fullgjorts samt alla perioder som behandlas som sådana när de enligt denna lagstiftning betraktas som likvärdiga med anställningsperioder.
- t) *förmåner och pensioner*: alla förmåner och pensioner, inbegripet alla däri ingående delar som bekostas av allmänna medel, alla indexhöjningar och tilläggsbetalningar, om något annat inte föreskrivs i avdelning III, liksom förmåner i form av engångsbelopp som kan utbetalas istället för pensioner samt utbetalningar som görs i form av återbetalning av avgifter.
- u) i) *familjeförmåner*: alla vård- eller kontantförmåner, som är avsedda att täcka en familjs utgifter enligt den lagstiftning som anges i artikel 4.1 h, utom de särskilda bidrag vid barns födelse som nämns i bilaga 1.
- ii) *familjebidrag*: periodiska kontantförmåner som utges endast på grundval av familjemedlemmarnas antal och, i förekommande fall, deras ålder.
- v) *Dödsfallsersättningar*: alla engångsbetalningar vid dödsfall, utom de engångsbelopp som avses i punkt t.

Artikel 2

Personkrets

1. Denna förordning gäller anställda som omfattas eller har omfattats av lagstiftningen i en eller flera medlemsstater och som är medborgare i en medlemsstat eller är statslösa eller flyktingar bosatta inom en medlemsstats territorium, samt deras familjemedlemmar och efterlevande.

2. Denna förordning gäller dessutom efterlevande till anställda och egenföretagare som har omfattats av lagstiftningen i en eller flera medlemsstater, oavsett dessa anställdas eller egenföretagares medborgarskap, om deras efterlevande är medborgare i en medlemsstat eller är statslösa eller flyktingar som är bosatta inom en medlemsstats territorium.

3. Denna förordning gäller statligt anställda och personer som enligt den tillämpliga lagstiftningen behandlas som sådana, om de omfattas eller har omfattats av en medlemsstats lagstiftning på vilken denna förordning tillämpas.

Artikel 3

Likabehandling

1. Om något annat inte följer av de särskilda bestämmelserna i denna förordning har personer, som är bosatta inom en medlemsstats territorium och för vilka denna förordning gäller, samma skyldigheter och rättigheter enligt en medlemsstats lagstiftning som denna medlemsstats egna medborgare.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall gälla rätten att välja ledamöter av organen inom det sociala trygghetssystemets institutioner eller att delta i nomineringen av sådana ledamöter men skall inte påverka medlemsstaternas författningsbestämmelser om valbarhet eller metoder för nomineringen.

3. De bestämmelser i konventioner om social trygghet som förblir i kraft enligt artikel 7.2 c och bestämmelser i konventioner som ingåtts enligt artikel 8.1, skall gälla alla personer som omfattas av denna förordning, om något annat inte föreskrivs i bilaga 2.

*Artikel 4***Sakområden**

1. Denna förordning gäller all lagstiftning om följande grenar av social trygghet:

- a) förmåner vid sjukdom och moderskap,
- b) förmåner vid invaliditet, även sådana som är avsedda att bevara eller förbättra förvärvsförmågan,
- c) förmåner vid ålderdom,
- d) förmåner till efterlevande,
- e) förmåner vid olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar,
- f) dödsfallsersättningar,
- g) förmåner vid arbetslöshet,
- h) familjeförmåner.

2. Denna förordning gäller alla allmänna och särskilda system för social trygghet, oavsett om de bygger på avgiftsplikt eller inte, och system där en arbetsgivare eller en redare har ansvar för förmåner som nämns i punkt 1.

3. Bestämmelserna i avdelning III skall dock inte påverka medlemsstaternas författningsbestämmelser om en redares ansvar.

4. Denna förordning gäller inte social eller medicinsk hjälp, förmåner till offer för krig eller dess följder eller särskilda system för statligt anställda och personer som behandlas som sådana.

*Artikel 5***Medlemsstaters förklaringar om denna förordnings tillämpningsområde**

I förklaringar som skall anmälas och offentliggöras enligt artikel 96 skall medlemsstaterna närmare ange den lagstiftning och de system som avses i artikel 4.1 och 4.2, de minimiförmåner som avses i artikel 50 samt de förmåner som avses i artikel 77 och 78.

*Artikel 6***Konventioner om social trygghet som ersätts av denna förordning**

Om något annat inte följer av bestämmelserna i artikel 7, 8 och 46.4, skall denna förordning, både vad gäller de

personer och de sakområden som den behandlar, ersätta bestämmelserna i alla konventioner om social trygghet mellan

- a) två eller flera medlemsstater inbördes, eller
- b) minst två medlemsstater och en eller flera andra stater i den mån behandlingen av frågor enligt konventionen inte skall ske under medverkan av en institution i någon av de sistnämnda staterna.

*Artikel 7***Internationella bestämmelser som inte påverkas av denna förordning**

1. Denna förordning skall inte påverka skyldigheter som följer av

- a) konventioner som har antagits av Internationella arbetskonferensen och som har trätt i kraft efter ratificering av en eller flera medlemsstater,
- b) de europeiska interimsoverenskommelser om social trygghet som har slutits mellan Europarådets medlemsstater den 11 december 1953.

2. Utan hinder av bestämmelserna i artikel 6 skall följande fortfarande gälla:

- a) Bestämmelserna i överenskommelsen den 27 juli 1950 om Rhenskepparnas sociala trygghet, som har reviderats den 13 februari 1961.
- b) Bestämmelserna i den europeiska konventionen den 9 juli 1956 om social trygghet för anställda inom internationell transport.
- c) Bestämmelserna i de konventioner om social trygghet som anges i bilaga 2.

*Artikel 8***Slutande av konventioner mellan medlemsstater**

1. Två eller flera medlemsstater kan vid behov sluta konventioner med varandra som bygger på denna förordnings principer och anda.

2. Varje medlemsstat skall anmäla enligt bestämmelserna i artikel 96.1 varje konvention som har slutits med en annan medlemsstat enligt bestämmelserna i punkt 1.

*Artikel 9***Tillträde till frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring**

1. De bestämmelser i en medlemsstats lagstiftning, som gör bosättning inom denna stats territorium till villkor

för anslutning till frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring, skall inte gälla personer som är bosatta inom en annan medlemsstats territorium, om de någon gång i sin tidigare förvärvsverksamhet har omfattats av lagstiftningen i den förstnämnda staten som anställd eller egenföretagare.

2. Om det enligt en medlemsstats lagstiftning för anslutning till frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring krävs att försäkringsperioder har fullgjorts, skall försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning tillgodoräknas, i den utsträckning som behövs, som om de hade fullgjorts enligt den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning.

Artikel 10

Bortseende från krav på bosättning

Obligatorisk försäkrings inverkan på återbetalning av avgifter

1. Om något annat inte föreskrivs i denna förordning får kontantförmåner vid invaliditet, ålderdom eller till efterlevande, pensioner vid olycksfall i arbetet eller arbetssjukdomar samt förmåner vid dödsfall vilka förvärvats enligt en eller flera medlemsstaters lagstiftning inte minskas, ändras, innehållas, dras in eller konfiskeras med anledning av att mottagaren är bosatt inom en annan medlemsstat än den där institutionen med ansvar för betalningen finns.

Föregående stycke skall även gälla förmåner som utges som engångsbelopp när en efterlevande make, som hade rätt till efterlevandepension, gifter om sig.

2. Om återbetalning av avgifter enligt en medlemsstats lagstiftning förutsätter att en person inte längre omfattas av obligatorisk försäkring, skall detta villkor inte anses uppfyllt så länge denne omfattas av obligatorisk försäkring som en anställd eller egenföretagare enligt en annan medlemsstats lagstiftning.

Artikel 11

Indexering av förmåner

De föreskrifter om indexering av förmåner som finns i en medlemsstats lagstiftning skall gälla förmåner som ut-

ges enligt den lagstiftningen och tillämpas med beaktande av bestämmelserna i denna förordning.

Artikel 12

Förhindrande av sammanträffande av förmåner

1. Denna förordning kan inte åberopas för att få eller bevara en rätt till flera förmåner av samma slag för samma period av obligatorisk försäkring. Detta gäller dock inte förmåner som utges på grund av invaliditet, ålderdom, dödsfall (pensioner) eller arbetssjukdom och som beviljas av två eller flera medlemsstaters institutioner enligt bestämmelserna i artikel 41, 43.2, 43.3, 46, 50, 51 eller 60.1 b.

2. Bestämmelserna i en medlemsstats lagstiftning om minskning, innehållande eller indragning av förmåner för den som samtidigt har andra socialförsäkringsförmåner eller annan inkomst får åberopas även om rätten till dessa förmåner har förvärvats enligt en annan medlemsstats lagstiftning eller om inkomsten härör från en annan medlemsstats territorium. Detta gäller dock inte då en person får förmåner av samma slag på grund av invaliditet, ålderdom, dödsfall (pensioner) eller arbetssjukdom som beviljas av två eller flera medlemsstaters institutioner enligt bestämmelserna i artikel 46, 50, 51 eller 60.1 b.

3. Bestämmelserna i en medlemsstats lagstiftning om minskning, innehållande eller indragning av förmåner vid invaliditet eller förtida förmåner vid ålderdom för den som är förvärvsverksam kan åberopas mot honom även om han är verksam inom en annan medlemsstats territorium.

4. En invalidpension enligt nederländsk lagstiftning skall, i fall där den nederländska institutionen enligt bestämmelserna i artikel 57.3 c eller 60.2 b är skyldig att bidra även till kostnaderna för förmåner vid arbetssjukdom som utges enligt en annan medlemsstats lagstiftning, minskas med det belopp som skall betalas till den institution i den andra medlemsstaten som har ansvar för att utge förmånerna vid arbetssjukdom.

AVDELNING II

BESTÄMMANDE AV TILLÄMPLIG LAGSTIFTNING

Artikel 13

Allmänna regler

1. Om något annat inte följer av artikel 14 c skall personer för vilka denna förordning gäller omfattas av lagstiftningen i endast en medlemsstat. Denna lagstiftning skall bestämmas enligt bestämmelserna i denna avdelning.

2. Om något annat inte följer av artikel 14—17 gäller följande:

- a) Den som är anställd för arbete inom en medlemsstats territorium skall omfattas av denna medlemsstats lagstiftning, även om han är bosatt inom en annan medlemsstats territorium eller om det företag eller den person som han är anställd hos har sitt säte eller är bosatt inom en annan medlemsstats territorium.
- b) Den som är anställd ombord på ett fartyg som för en medlemsstats flagga skall omfattas av denna stats lagstiftning.
- c) Statligt anställda och personer som behandlas som sådana skall omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat som gäller för den förvaltning som sysselsätter dem.
- d) Den som är inkallad eller har återinkallats till militärtjänstgöring eller civil tjänstgöring i en medlemsstat skall omfattas av denna stats lagstiftning. Om det för rätt till förmåner enligt denna lagstiftning krävs att försäkringsperioder har fullgjorts före påbörjad eller efter avslutad sådan militärtjänstgöring eller civil tjänstgöring, skall försäkringsperioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning tillgodoräknas, i den utsträckning det behövs, som om de hade fullgjorts enligt den förstnämnda statens lagstiftning. En anställd eller egenföretagare som är inkallad eller har återinkallats till militärtjänstgöring eller civil tjänstgöring skall behålla sin ställning som anställd eller egenföretagare.

Artikel 14

Särskilda regler

1. Artikel 13.2 a skall tillämpas med beaktande av följande undantag och omständigheter:

- a) i) Den som arbetar inom en medlemsstats territorium hos ett företag, till vilket han normalt är knuten, och som av detta företag sänds till en annan medlemsstats territorium för att utföra arbete där för detta företags räkning skall fortsätta att omfattas

av den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning, under förutsättning att detta arbete inte väntas vara längre än tolv månader och att han inte sänds ut för att ersätta någon som har fullgjort sin utskickningsperiod.

- ii) Om arbetet i den andra medlemsstaten på grund av oförutsebara omständigheter varar längre än som ursprungligen förväntades och om varaktigheten därför överstiger tolv månader, skall den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning fortsätta att gälla tills det arbetet har avslutats, under förutsättning att den behöriga myndigheten i den medlemsstat dit personen har sänts ut, eller det organ som har utsetts av denna myndighet, lämnar sitt samtycke. Sådant samtycke måste begäras före den första tolv månadersperiodens utgång. Samtycke kan dock inte lämnas för en förlängning som överstiger tolv månader.

- b) En person som hör till den resande eller flygande personalen hos ett företag som för andras eller egen räkning bedriver internationell befordran av passagerare eller gods med järnväg, landsvägstransporter, flyg eller inrikes sjöfart och som har sitt säte inom en medlemsstats territorium skall omfattas av denna stats lagstiftning med följande begränsningar:

- i) Om företaget har en filial eller fast representation inom en annan medlemsstats territorium, skall den som arbetar vid denna filial eller fasta representation omfattas av lagstiftningen i den medlemsstaten.

- ii) Den som huvudsakligen arbetar inom den medlemsstats territorium där han är bosatt skall omfattas av denna stats lagstiftning, även om det företag hos vilket han är anställd inte har sitt säte eller någon filial eller permanent representation inom det territoriet.

- c) En arbetstagare som inte är anställd inom den internationella transportsektorn och som normalt utför sitt arbete i två eller flera medlemsstater skall omfattas av

- i) lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium den anställde är bosatt, om han till viss del utför arbetet inom detta territorium eller om han

är knuten till flera företag eller arbetsgivare inom olika medlemsstaters territorier,

ii) lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium det företag eller den person, som anställt honom har sitt säte eller är bosatt, om han inte är bosatt inom någon av de medlemsstaters territorier där han utför arbetet.

d) Den som arbetar inom en medlemsstats territorium hos ett företag, som har sitt säte inom en annan medlemsstats territorium och vars verksamhet sträcker sig över dessa staters gemensamma gräns, skall omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium företaget har sitt säte.

2. Artikel 13.2 b skall tillämpas med beaktande av följande undantag och omständigheter:

a) Den som är anställd hos ett företag till vilket han normalt är knuten, antingen inom en medlemsstats territorium eller ombord på ett fartyg som för en medlemsstats flagga, och som sänds ut av detta företag för att utföra arbete för detta företags räkning ombord på ett fartyg som för en annan medlemsstats flagga skall fortsätta att omfattas av lagstiftningen i den förstnämnda medlemsstaten enligt de villkor som anges i punkt 1 a.

b) Den som normalt inte har anställning till sjöss men som utför arbete inom en medlemsstats territorialvatten eller hamn ombord på ett fartyg, vilket för en annan medlemsstats flagga inom detta territorialvatten eller denna hamn och vars besättning han inte tillhör, skall fortsätta att omfattas av den förstnämnda medlemsstatens lagstiftning.

c) Den som är anställd på ett fartyg, vilket för en medlemsstats flagga, och som får sin lön från ett företag eller en person som har sitt säte eller är bosatt inom en annan medlemsstats territorium skall omfattas av den sistnämnda statens lagstiftning, om han är bosatt inom denna stats territorium. Företaget eller personen som betalar lönen skall betraktas som arbetsgivare vid tillämpningen av den lagstiftningen.

3. Bestämmelser i en medlemsstats lagstiftning, enligt vilka en pensionär som är förvärvsverksam inte skall omfattas av den obligatoriska försäkringen för denna verksamhet, skall gälla också pensionärer som har förvärvat rätt till pension enligt en annan medlemsstats lagstiftning.

Artikel 15

Regler om frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring

1. Artiklarna 13 och 14 skall inte gälla frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring såvida det i en medlemsstat, för någon av de grenar som anges i artikel 4, inte finns annat än ett frivilligt försäkringssystem.

2. Om tillämpningen av två eller flera medlemsstaters lagstiftning medför dubbelförsäkring gäller följande:

— Vid ett obligatoriskt försäkringssystem och ett eller flera system för frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring, skall personen omfattas endast av det obligatoriska försäkringssystemet.

— Vid två eller flera system för frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring, kan personen omfattas endast av det system för frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring som han har valt.

3. Vad gäller invaliditet, ålderdom och dödsfall (pensioner) kan dock personen ansluta sig till en medlemsstats system för frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring, även om han omfattas av en annan medlemsstats obligatoriska försäkring, i den mån en sådan dubbelförsäkring uttryckligen eller underförstått är tillåten i den förstnämnda medlemsstaten.

Om personen i fråga ansöker om att få ansluta sig till ett system för frivillig försäkring eller frivillig fortsättningsförsäkring i en medlemsstat vars lagstiftning, utöver dessa system, också tillåter kompletterande frivilliga försäkringssystem får personen endast ansluta sig till det senare systemet.

Artikel 16

Särskilda regler för personer anställda på beskickningar och konsulat samt för Europeiska gemenskapernas hjälppersonal

1. Bestämmelserna i artikel 13.2 a skall tillämpas på personer som är anställda vid beskickningar och konsulat och på privattjänare hos tjänstemän vid beskickningar eller konsulat.

2. Anställda som omfattas av punkt 1 och som är medborgare i den medlemsstat som är den ackrediterande eller sändande staten har dock rätt att välja att omfattas av lagstiftningen i den staten. Denna rättighet att välja kan utövas vid varje kalenderårs utgång och skall inte ha retroaktiv verkan.

3. Europeiska gemenskapernas hjälppersonal kan välja att omfattas av lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium de är anställda, av lagstiftningen i den medlemsstat som de senast har omfattats av eller av lagstiftningen i den medlemsstat i vilken de är medborgare, vad gäller andra bestämmelser än de som handlar om familjebidrag vilka är reglerade i anställningsvillkoren för denna personal. Denna rätt att välja, som endast kan utövas en gång, gäller från och med den dag anställningen påbörjas.

Artikel 17

Undantag från artikel 13—16

Två eller flera medlemsstater, dessa staters behöriga myndigheter eller de organ som utses av dessa myndigheter kan komma överens om undantag från bestämmelserna i artikel 13—16 till förmån för vissa grupper av anställda eller egenföretagare eller för vissa sådana personer.

AVDELNING III

SÄRSKILDA BESTÄMMELSER FÖR OLIKA SLAG AV FÖRMÅNER

KAPITEL I

SJUKDOM OCH MODERSKAP

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 18

Sammanläggning av försäkringsperioder

1. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning kräver att försäkringsperioder har fullgjorts för att någon skall få, bibehålla eller återfå en rätt till förmåner, skall i den utsträckning som behövs beakta försäkringsperioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning såsom perioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar.

2. Bestämmelserna i punkt 1 skall gälla säsongsarbetare, även vad avser perioder före ett försäkringsavbrott som överstiger den period som den behöriga statens lagstiftning medger, under förutsättning att avbrottet i personens försäkring inte har överstigit fyra månader.

Avsnitt 2

Anställda och deras familjemedlemmar

Artikel 19

Bosättning i en annan medlemsstat än den behöriga staten — Allmänna regler

1. En anställd som är bosatt inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens och som uppfyller villkoren i den behöriga statens lagstiftning för rätt till förmåner skall, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18, få följande förmåner i den stat där han är bosatt:

- a) Vårdförmåner som för den behöriga institutionens räkning utges av institutionen på bosättningsorten enligt bestämmelserna i den lagstiftning som institutionen tillämpar som om han vore försäkrad där.
- b) Kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen enligt den lagstiftning som denna tillämpar. Efter överenskommelse mellan den behöriga institutionen och institutionen på bosättningsorten kan sådana förmåner dock utges av den sistnämnda institutionen för den förstnämnda institutionens räkning enligt lagstiftningen i den behöriga staten.

2. Bestämmelserna i punkt 1 gäller också familjemedlemmar som bor inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens, i den mån de inte har rätt till sådana förmåner enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium de är bosatta.

Artikel 20

Gränsarbetare och deras familjemedlemmar — Särskilda regler

Också gränsarbetare kan få förmåner inom den behöriga statens territorium. Sådana förmåner skall utges av den behöriga institutionen enligt denna stats lagstiftning som om personen vore bosatt i den staten. Hans familjemedlemmar kan få förmåner på samma villkor. För detta krävs dock, utom i brådskande fall, en överenskommelse mellan de berörda staterna, mellan de behöriga myndigheterna i dessa stater eller, om en sådan överenskommelse saknas, ett i förväg lämnat medgivande av den behöriga institutionen.

Artikel 21

Vistelse i eller flyttning till den behöriga staten

1. En anställd eller egenföretagare som avses i artikel 19 och som vistas inom den behöriga statens territorium

har rätt till förmåner enligt bestämmelserna i den statens lagstiftning som om han vore bosatt där, även om han före vistelsen redan har fått förmåner för samma fall av sjukdom eller moderskap.

2. En anställd och hans familjemedlemmar som avses i artikel 19 som bosätter sig inom den behöriga statens territorium har rätt till förmåner enligt bestämmelserna i denna stats lagstiftning även om de före flyttningen redan har fått förmåner för samma fall av sjukdom eller moderskap.

Artikel 22

Vistelse utanför den behöriga staten — Återkomst eller flyttning till en annan medlemsstat under sjukdom eller moderskap — Behov av att resa till en annan medlemsstat för att få lämplig vård

1. En anställd eller egenföretagare som uppfyller villkoren i den behöriga statens lagstiftning för att få förmåner, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18, och

- a) vars hälsotillstånd kräver omedelbara förmåner under en vistelse inom en annan medlemsstats territorium, eller
- b) som, efter att ha fått rätt till förmåner på den behöriga institutionens bekostnad, får tillstånd av denna institution att återvända till den medlemsstats territorium där han är bosatt eller att flytta till en annan medlemsstats territorium, eller
- c) som efter tillstånd av den behöriga institutionen beger sig till en annan medlemsstats territorium för att där få den vård som hans hälsotillstånd kräver,

har rätt till följande förmåner:

- i) Vårdförmåner som utges för den behöriga institutionens räkning av institutionen på vistelse- eller bosättningsorten enligt bestämmelserna i den lagstiftning som den sistnämnda institutionen tillämpar som om han vore försäkrad där. Längden av den period under vilken förmåner utges skall dock bestämmas enligt den behöriga statens lagstiftning.
- ii) Kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna institution tillämpar. Efter överenskommelse mellan den behöriga institutionen och institutionen på vistelse- eller bosättningsorten, kan

dock sådana förmåner utges av den sistnämnda institutionen för den förstnämndas räkning enligt bestämmelserna i den behöriga statens lagstiftning.

2. Tillstånd enligt punkt 1 b får vägras bara om det är klarlagt att en flyttning skulle vara skadlig för personens hälsotillstånd eller försvåra läkarvården.

Tillstånd enligt punkt 1 c får inte vägras, om vården är en förmån som utges enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium personen är bosatt.

3. Bestämmelserna i punkt 1 och 2 gäller också en anställd eller egenföretagares familjemedlemmar.

4. Den omständigheten att bestämmelserna i punkt 1 gäller en anställd eller en egenföretagare skall inte påverka hans familjemedlemmars rätt till förmåner.

Artikel 23

Beräkning av kontantförmåner

1. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning föreskriver att kontantförmåner skall beräknas med utgångspunkt från en genomsnittlig inkomst, skall fastställa en sådan genomsnittlig inkomst enbart på grundval av den inkomst som man kan konstatera att personen ifråga haft under de perioder som har fullgjorts enligt denna lagstiftning.

2. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning föreskriver att beräkningen av kontantförmåner skall utgå ifrån en standardinkomst, skall ta hänsyn enbart till standardinkomsten eller, i förekommande fall, till den genomsnittliga standardinkomsten för de perioder som har fullgjorts enligt denna lagstiftning.

3. Den behöriga institutionen i en medlemsstat enligt vars lagstiftning storleken av kontantförmåner varierar med antalet familjemedlemmar, skall också ta hänsyn till personens familjemedlemmar bosatta inom en annan medlemsstats territorium som om de vore bosatta inom den behöriga statens territorium.

Artikel 24

Vårdförmåner av stor vikt

1. Har en institution i en medlemsstat funnit att en anställd eller en egenföretagare för sig själv eller för en familjemedlem har rätt till en protes, ett hjälpmedel eller andra vårdförmåner av stor vikt och har personen därefter blivit försäkrad hos en annan medlemsstats institu-

tion, skall han få förmånerna på den förstnämnda institutionens bekostnad, även om de tillhandahålls efter det att han har blivit försäkrad hos den sistnämnda institutionen.

2. Administrativa kommissionen skall utarbeta en förteckning över förmåner på vilka bestämmelserna i punkt 1 skall tillämpas.

Avsnitt 3

Arbetslösa personer och deras familjemedlemmar

Artikel 25

1. En arbetslös person som tidigare var anställd eller egenföretagare, och som omfattas av bestämmelserna i artikel 69.1 eller i artikel 71.1 b ii andra meningen och som uppfyller villkoren för rätt till vård- och kontantförmåner enligt den behöriga statens lagstiftning, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18, skall under den period som anges i artikel 69.1 c få följande förmåner:

- a) Vårdförmåner som för den behöriga institutionens räkning utges av institutionen i den medlemsstat i vilken han söker arbete, enligt bestämmelserna i den lagstiftning som den sistnämnda institutionen tillämpar som om han vore försäkrad hos denna.
- b) Kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar. Efter överenskommelse mellan den behöriga institutionen och institutionen i den medlemsstat där den arbetslösa personen söker arbete, kan dock förmåner utges av den sistnämnda institutionen för den förstnämnda institutionens räkning enligt bestämmelserna i den behöriga statens lagstiftning. Arbetslöshetsförmåner enligt artikel 69.1 får inte utges under en period under vilken kontantförmåner erhålls.

2. En helt arbetslös person som tidigare var anställd och som omfattas av bestämmelserna i artikel 71.1 a ii eller i artikel 71.1 b ii första meningen skall få vård- och kontantförmåner enligt bestämmelserna i lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt som om han hade omfattats av den lagstiftningen under sin senaste anställning, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18. Kostnaden för sådana förmåner skall betalas av institutionen i bosättningslandet.

3. Om en arbetslös person uppfyller villkoren för rätt till förmåner vid sjukdom eller moderskap enligt lagstiftningen i den medlemsstat som svarar för kostnaderna för

förmåner vid arbetslöshet, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18, har hans familjemedlemmar rätt till dessa förmåner, oavsett inom vilken medlemsstats territorium de är bosatta eller vistas. Sådana förmåner skall utges av institutionen på bosättnings- eller vistelseorten enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar för den behöriga institutionens räkning i den medlemsstat som ansvarar för kostnaden för arbetslöshetsförmånerna.

4. Vid *force majeure* kan den behöriga institutionen förlänga den period som föreskrivs i punkt 1. Denna bestämmelse påverkar inte tillämpningen av bestämmelser i en medlemsstats lagstiftning enligt vilka sjukförmåner kan utges under ännu längre tid.

Avsnitt 4

Pensionssökande och deras familjemedlemmar

Artikel 26

Rätt till vårdförmåner i fall där rätten till förmåner från den institution som senast var behörig har upphört

1. En anställd eller egenföretagare, hans familjemedlemmar eller hans efterlevande som under behandlingen av en ansökan om pension upphör att ha rätt till vårdförmåner enligt lagstiftningen i den senast behöriga medlemsstaten skall ändå få sådana förmåner på följande villkor. Vårdförmåner skall utges enligt bestämmelserna i lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium personen eller personerna är bosatta, under förutsättning att de har rätt till sådana förmåner enligt denna lagstiftning eller skulle ha rätt till dem enligt lagstiftningen i en annan medlemsstat om de vore bosatta inom den statens territorium, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18.

2. En pensionssökande, som har rätt till vårdförmåner enligt en medlemsstats lagstiftning vilken kräver att personen själv betalar sjukförsäkringsavgifter medan hans ansökan om pension behandlas, skall vid utgången av andra månaden för vilken han inte har betalat avgifterna förlora rätten till vårdförmåner.

3. Vårdförmåner som utges enligt bestämmelserna i punkt 1 skall betalas av den institution som har mottagit avgifter enligt bestämmelserna i punkt 2. Om inga avgifter skall betalas enligt bestämmelserna i punkt 2, skall den institution som svarar för kostnaderna för vårdförmåner sedan pensionen har beviljats enligt bestämmelserna i artikel 28 till institutionen på bosättningsorten betala tillbaka det belopp varmed förmåner har utgetts.

Avsnitt 5

Pensionärer och deras familjemedlemmar*Artikel 27***Rätt till pensioner enligt lagstiftningen i flera stater om det finns rätt till förmåner i bosättningslandet**

En pensionär som har rätt till pensioner enligt lagstiftningen i två eller flera medlemsstater, av vilka en är lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt, och som har rätt till förmåner enligt den sistnämnda medlemsstatens lagstiftning, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18 och bilaga 5, skall, tillsammans med sina familjemedlemmar, få sådana förmåner från institutionen på bosättningsorten och på denna institutions bekostnad som om personen vore en pensionär med rätt till pension endast enligt den sistnämnda medlemsstatens lagstiftning.

*Artikel 28***Rätt till pensioner enligt lagstiftningen i en eller flera stater i fall då rätt till förmåner saknas i bosättningslandet**

1. En pensionär som har rätt till pension enligt en medlemsstats lagstiftning eller till pensioner enligt två eller flera medlemsstaters lagstiftning och som inte har rätt till förmåner enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt, skall ändå få sådana förmåner för egen del och för sina familjemedlemmar om han, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 18 och bilaga 5, skulle ha rätt till det enligt medlemsstatens lagstiftning eller åtminstone enligt lagstiftningen i en av de medlemsstater som är behöriga att utge pensioner om han vore bosatt inom en sådan stats territorium. Förmånerna skall utges på den institutions vägnar som anges i punkt 2 av institutionen på den plats där personen är bosatt, som om personen i fråga var pensionär enligt lagstiftningen i bosättningsstaten och berättigad till vårdförmåner.

2. I fall som omfattas av punkt 1 skall kostnaden för vårdförmåner betalas av den institution som bestäms enligt följande regler:

a) Om en pensionär har rätt till förmånerna enligt endast en medlemsstats lagstiftning skall kostnaden betalas av denna stats behöriga institution.

b) Om en pensionär har rätt till förmånerna enligt två eller flera medlemsstaters lagstiftning skall kostnaden betalas av den behöriga institutionen i den medlemsstat vars lagstiftning pensionären har omfattats av under längst tid. Om tillämpningen av denna regel leder till att flera institutioner är betalningsskyldiga, skall kostnaden betalas av den institution som tillämpar den lagstiftning som pensionären senast har omfattats av.

*Artikel 29***Familjemedlemmars bosättning i en annan stat än den i vilken pensionären är bosatt — Flyttning till den stat där pensionären är bosatt**

1. Familjemedlemmar till en pensionär, som har rätt till pension enligt en medlemsstats lagstiftning eller till pensioner enligt två eller flera medlemsstaters lagstiftning, bosatta inom en annan medlemsstats territorium än det inom vilket pensionären är bosatt skall, om denne har rätt till förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning, få förmåner som om pensionären vore bosatt inom samma territorium som de. Förmåner utges enligt bestämmelserna i den lagstiftning som institutionen tillämpar på bekostnad av institutionen på pensionärens bosättningsort.

2. Familjemedlemmar som avses i punkt 1 och som bosätter sig i den medlemsstat där pensionären är bosatt skall få förmåner enligt bestämmelserna i den statens lagstiftning, även om de redan har fått förmåner för samma fall av sjukdom eller moderskap innan de flyttade.

*Artikel 30***Vårdförmåner av stor vikt**

Bestämmelserna i artikel 24 gäller också pensionärer.

*Artikel 31***En pensionärs och/eller hans familjemedlemmars vistelse i en annan stat än den där de är bosatta**

En pensionär som har rätt till pension eller pensioner enligt en medlemsstats lagstiftning eller till pensioner enligt två eller flera medlemsstaters lagstiftning och som har

rätt till förmåner enligt en av dessa staters lagstiftning skall få förmåner tillsammans med sina familjemedlemmar som vistas inom en annan medlemsstat än den där de är bosatta. Dessa förmåner skall utges av institutionen på vistelseorten enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar på bekostnad av institutionen på den ort där pensionären är bosatt.

Artikel 32

Särskilda regler om ansvar för förmåner som utges till före detta gränsarbetare, deras familjemedlemmar eller deras efterlevande

Kostnaden för förmåner som utges enligt bestämmelserna i artikel 27 eller 31 till en pensionär som avses i artikel 27 och som är en före detta gränsarbetare eller efterlevande eller familjemedlem till en gränsarbetare, skall, om gränsarbetaren arbetade som sådan under tre månader omedelbart före den dag då pensionen började utbetalas eller dödsdagen, delas lika mellan institutionen på pensionärens bosättningsort och den hos vilken han senast var försäkrad.

Artikel 33

Avgifter som betalas av pensionärer

Den institution i en medlemsstat som svarar för betalningen av en pension och som tillämpar en lagstiftning med regler om avdrag på pensioner för avgifter för sjukdom och moderskap skall vara behörig att göra sådana avdrag, beräknade enligt lagstiftningen i fråga, på den pension som institutionen utger i den mån kostnaden för förmånerna enligt artikel 27, 28, 31 och 32 skall betalas av en institution i denna medlemsstat.

Artikel 34

Allmänna bestämmelser

Artikel 27–33 gäller inte i fall då en pensionär eller hans familjemedlemmar har rätt till förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning på grund av förvärvsverksamhet. I ett sådant fall skall personen, vid tillämpningen av detta kapitel, anses vara anställd eller familjemedlem till en anställd.

Avsnitt 6

Diverse bestämmelser

Artikel 35

System som skall gälla när det finns flera system i bosättnings- eller vistelselandet — Tidigare sjukdom — Den längsta period under vilken förmåner utges

1. Om lagstiftningen i vistelse- eller bosättningslandet innehåller flera försäkringssystem för sjukdom eller moderskap skall, om något annat inte följer av punkt 2, bestämmelserna i systemet för arbetare inom stålindustrin gälla i fall som avses i artikel 19, 21.1, 22, 25, 26, 28.1, 29.1 eller 31. Om denna lagstiftning omfattar ett särskilt system för arbetare i gruvor och liknande företag skall dock bestämmelserna i ett sådant system gälla för denna kategori av arbetare och deras familjemedlemmar, under förutsättning att institutionen på vistelse- eller bosättningsorten, till vilken ansökan lämnas in, är behörig att tillämpa ett sådant system.

2. Om utgivandet av förmåner enligt lagstiftningen i en medlemsstat är beroende av ett villkor om sjukdomens ursprung, skall detta villkor inte gälla anställda eller egenföretagare eller deras familjemedlemmar för vilka denna förordning gäller, oavsett inom vilken medlemsstat de är bosatta.

3. Om lagstiftningen i en medlemsstat fastställer en längsta period under vilken förmåner kan utges, får den institution som tillämpar denna lagstiftning i förekommande fall beakta den period under vilken förmåner redan har utgetts av institutionen i en annan medlemsstat för samma fall av sjukdom eller moderskap.

Avsnitt 7

Återbetalning mellan institutioner

Artikel 36

1. Utom i fall som avses i artikel 32 skall vårdförmåner som utges enligt bestämmelserna i detta kapitel av en medlemsstats institution för en annan medlemsstats institutions räkning återbetalas i sin helhet.

2. De återbetalningar som avses i punkt 1 skall fastställas och genomföras på det sätt som anges i den förord-

ning som avses i artikel 97, antingen efter styrkande av verkliga kostnader eller på grundval av schablonbelopp.

I det senare fallet skall schablonbeloppen vara så nära den verkliga kostnaden som möjligt.

3. Två eller flera medlemsstater, eller dessa staters behöriga myndigheter, kan komma överens om andra återbetalningsmetoder eller avstå ifrån återbetalning mellan institutioner under dem.

KAPITEL 2

INVALIDITET

Avsnitt 1

Anställda som omfattats av endast sådan lagstiftning enligt vilken invaliditetsförmånernas storlek är oberoende av försäkringsperiodernas längd

Artikel 37

Allmänna bestämmelser

1. En anställd eller egenföretagare, som i en följd eller växelvis har omfattats av två eller flera medlemsstaters lagstiftning och som har fullgjort försäkringsperioder uteslutande enligt lagstiftning där invaliditetsförmånernas storlek är oberoende av försäkringsperiodernas längd, skall få förmåner i enlighet med bestämmelserna i artikel 39. Denna artikel skall inte beröra sådana pensionshöjningar eller tillägg för barn som har beviljats enligt bestämmelserna i kapitel 8.

2. Lagstiftning som avses i punkt 1 och som gäller inom varje berörd medlemsstats territorium anges i bilaga 3.

Artikel 38

Sammanläggning av försäkringsperioder

1. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning kräver att försäkringsperioder har fullgjorts för att någon skall få, bibehålla eller återfå rätt till förmåner, skall i den utsträckning som behövs beakta försäkringsperioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning som om de vore perioder som hade fullgjorts enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar.

2. Om en medlemsstats lagstiftning för beviljande av vissa förmåner kräver att försäkringsperioder uteslutande

har fullgjorts i ett yrke som omfattas av ett särskilt system för anställda eller, i förekommande fall, i en särskild anställning, skall perioder som har fullgjorts enligt andra medlemsstaters lagstiftning beaktas vid beviljande av dessa förmåner endast om de har fullgjorts enligt ett motsvarande system eller, om ett sådant saknas, i samma yrke eller, i förekommande fall, i samma anställning. Om personen, sedan sådana perioder har beaktats, inte uppfyller villkoren för rätt till dessa förmåner, skall dessa perioder beaktas vid beviljande av förmåner enligt det allmänna systemet eller, om ett sådant saknas, enligt det system som i förekommande fall gäller för arbetare eller tjänstemän.

Artikel 39

Utgivande av förmåner

1. Institutionen i den medlemsstat, vars lagstiftning var tillämplig då den arbetsoförmåga uppkom som har följts av invaliditet, skall enligt denna lagstiftning avgöra om personen uppfyller villkoren för rätt till förmåner, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 38.

2. En person som uppfyller de villkor som avses i punkt 1 skall få förmåner enbart från den nämnda institutionen enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar.

3. En person som inte har rätt till förmåner enligt punkt 1 skall få de förmåner som han fortfarande har rätt till enligt en annan medlemsstats lagstiftning, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 38.

4. Om den lagstiftning som gäller enligt punkt 2 eller 3 föreskriver att förmånernas storlek skall bestämmas med beaktande av andra familjemedlemmar än barn, skall den behöriga institutionen beakta också sådana familjemedlemmar till personen och betrakta dem som om de vore bosatta inom den behöriga statens territorium, även om de är bosatta inom en annan medlemsstats territorium.

Avsnitt 2

Anställda eller egenföretagare som omfattats antingen av lagstiftning enligt vilken invaliditetsförmånernas storlek är beroende av försäkrings- eller bosättningsperiodernas längd eller av lagstiftning av denna typ och av den typ som avses i avsnitt 1

Artikel 40

Allmänna bestämmelser

1. En anställd eller egenföretagare som i en följd eller växelvis har omfattats av två eller flera medlemsstaters

lagstiftning, av vilka åtminstone en inte är av den typ som avses i artikel 37.1, skall få förmåner enligt bestämmelserna i kapitel 3 och med beaktande av bestämmelserna i punkt 3.

2. En anställd eller egenföretagare som drabbas av arbetsoförmåga följd av invaliditet medan han omfattas av en lagstiftning som anges i bilaga 3 skall dock få förmåner enligt bestämmelserna i artikel 37.1 på två villkor:

— att han uppfyller villkoren i denna lagstiftning eller i en lagstiftning av samma typ, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 38, men utan att behöva återropa försäkringsperioder som har fullgjorts enligt en lagstiftning som inte anges i bilaga 3, och

— att han inte uppfyller villkoren för rätt till förmåner enligt någon annan lagstiftning än den i bilaga 3.

3. Ett beslut som har fattats av en medlemsstats institution om en sökandes invaliditetsgrad skall vara bindande för andra medlemsstaters institutioner, under förutsättning att överensstämmelse mellan dessa staters lagstiftningar om villkor angående graden av invaliditet bekräffas i bilaga 4.

Avsnitt 3

Förvärrad invaliditet

Artikel 41

1. I fall då den invaliditet förvärras för vilken en anställd eller egenföretagare får förmåner enligt endast en medlemsstats lagstiftning gäller följande:

a) Om personen inte har omfattats av en annan medlemsstats lagstiftning sedan han började få förmåner, skall den förstnämnda medlemsstatens behöriga institution med beaktande av försämringen utge förmånerna enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar.

b) Om personen har omfattats av lagstiftningen i en eller flera andra medlemsstater sedan han började få förmåner, skall med beaktande av försämringen förmå-

ner utges till honom enligt bestämmelserna i artikel 37.1, 40.1 eller 40.2.

c) Om förmånens eller förmånernas totala belopp enligt bestämmelserna i b är lägre än det förmånsbelopp som personen fick på bekostnad av den institution som tidigare svarade för utbetalningen, skall denna institution ge honom ett tillägg som motsvarar skillnaden mellan de två beloppen.

d) Om, i det fall som avses i b, den institution som svarar för den första arbetsoförmågan är en nederländsk institution, och om

i) den sjukdom som har förorsakat försämringen är densamma som den som föranledde förmåner enligt nederländsk lagstiftning,

ii) denna sjukdom är en arbetssjukdom enligt lagstiftningen i den medlemsstat som personen senast omfattades av och som ger honom rätt till det tillägg som avses i artikel 60.1 b, och

iii) den lagstiftning eller de lagstiftningar som personen har omfattats av sedan han började få förmåner är sådan som anges i bilaga 3,

skall den nederländska institutionen fortsätta att utge den första förmånen efter försämringen, och den förmån, som utges enligt lagstiftningen i den medlemsstat som personen senast har omfattats av, skall minskas med den nederländska förmånens belopp.

e) Om, i det fall som avses i b, personen inte har rätt till förmåner på bekostnad av en annan medlemsstats institution, skall den behöriga institutionen i den första staten, med beaktande av försämringen och, i förekommande fall, bestämmelserna i artikel 38, utge förmånerna enligt bestämmelserna i denna stats lagstiftning.

2. När en invaliditet förvärras för vilken en anställd eller egenföretagare får förmåner enligt lagstiftningen i två eller flera medlemsstater, skall förmånerna med beaktande av försämringen utges till honom enligt bestämmelserna i artikel 40.1.

Avsnitt 4

Utgivande av förmåner som tidigare har innehållits eller dragits in — Omvandling av invaliditetsförmåner till förmåner vid ålderdom

Artikel 42

Fastställande av ansvarig institution då utgivande av invaliditetsförmåner återupptas

1. Om förmåner skall utges på nytt efter att ha innehållits skall, om inte annat följer av bestämmelserna i artikel 43, den institution eller de institutioner som svarade för utgivandet av förmåner vid tidpunkten för innehållandet svara för utgivandet.

2. Om efter indragning av förmåner personens hälsotillstånd motiverar att ytterligare förmåner beviljas, skall dessa i förekommande fall utges enligt bestämmelserna i artikel 37.1, 40.1 eller 40.2.

Artikel 43

Omvandling av invaliditetsförmåner till förmåner vid ålderdom

1. Invaliditetsförmåner skall i förekommande fall omvandlas till förmåner vid ålderdom enligt villkoren i den eller de lagstiftningar enligt vilka de har beviljats och enligt bestämmelserna i kapitel 3.

2. Varje institution i en medlemsstat som svarar för utgivande av invaliditetsförmåner skall, om en person som får invaliditetsförmåner med stöd av bestämmelserna i artikel 49 kan göra anspråk på förmåner vid ålderdom enligt lagstiftningen i andra medlemsstater, fortsätta att till honom utge de invaliditetsförmåner som han har rätt till enligt den lagstiftning som den tillämpar tills bestämmelserna i punkt 1 blir tillämpliga på institutionen.

3. Om i fall som avses i punkt 2 invaliditetsförmånerna har beviljats enligt bestämmelserna i artikel 39, får dock den institution som fortfarande svarar för utgivandet av dessa förmåner tillämpa bestämmelserna i artikel 49.1 a som om mottagaren av förmånerna uppfyllde villkoren i den berörda medlemsstatens lagstiftning för rätt till förmåner vid ålderdom genom att ersätta det teoretiska belopp som avses i artikel 46.2 a med det belopp som invaliditetsförmånerna skall utges med från denna institution.

KAPITEL 3

ÅLDERDOM OCH DÖDSFALL (PENSIONER)*Artikel 44*

Allmänna bestämmelser om beviljande av förmåner till anställda som har omfattats av lagstiftningen i två eller flera medlemsstater

1. Rätten till förmåner för enställd eller egenföretagare som har omfattats av två eller flera medlemsstaters lagstiftning, eller för hans efterlevande, skall fastställas enligt bestämmelserna i detta kapitel.

2. När en ansökan om förmåner lämnas in, måste, om inte annat följer av bestämmelserna i artikel 49, beslutet fattas med beaktande av all lagstiftning som den anställde eller egenföretagaren har omfattats av. Undantag från denna regel skall göras om personen uttryckligen begär att beviljandet av de förmåner vid ålderdom som han har rätt till enligt lagstiftningen i en eller flera medlemsstater skjuts upp.

3. Detta kapitel gäller inte barntillägg till pensioner eller barnpensioner som utges enligt bestämmelserna i kapitel 8.

Artikel 45

Beaktande av försäkrings- eller bosättningsperioder, som har fullgjorts enligt de lagstiftningar som en anställd eller egenföretagare har omfattats av, för att få, bibehålla eller återfå rätt till förmåner

1. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning kräver att försäkrings- eller bosättningsperioder har fullgjorts för att någon skall få, bibehålla eller återfå rätt till förmåner, skall i den utsträckning som behövs beakta försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning såsom perioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar.

2. Om en medlemsstats lagstiftning för beviljande av vissa förmåner kräver att försäkringsperioderna uteslutande har fullgjorts i ett yrke som omfattas av ett särskilt system för anställda eller i en särskild anställning, skall perioder som har fullgjorts enligt andra medlemsstaters lagstiftningar beaktas vid beviljande av dessa förmåner om de har fullgjorts enligt ett motsvarande system eller, om ett sådant saknas, i samma yrke eller i samma anställ-

ning. Om personen, med beaktande av sådana perioder i förekommande fall inte uppfyller villkoren för rätt till dessa förmåner, skall dessa perioder beaktas vid beviljandet av förmåner enligt det allmänna systemet eller, om ett sådant saknas, enligt det system som i förekommande fall gäller för arbetare eller tjänstemän.

3. Om en medlemsstats lagstiftning, som för beviljande av förmåner kräver att en anställd omfattas av dess lagstiftning vid den tidpunkt då försäkringsfallet inträffar, inte ställer några krav beträffande försäkringsperiodernas längd vare sig för rätten till eller beräkningen av förmåner, skall varje anställd som inte längre omfattas av denna lagstiftning vid tillämpningen av detta kapitel fortfarande anses omfattad vid tidpunkten då försäkringsfallet inträffar om han vid den tidpunkten omfattas av en annan medlemsstats lagstiftning eller, om detta inte är fallet, kan ansöka om förmåner enligt en annan medlemsstats lagstiftning. Detta senare villkor skall dock anses vara uppfyllt i det fall som avses i artikel 48.1.

Artikel 46

Beviljande av förmåner

1. Om en anställd eller egenföretagare har omfattats av en medlemsstats lagstiftning och om villkoren för rätt till förmåner är uppfyllda utan att bestämmelserna i artikel 45 behöver tillämpas, skall den behöriga institutionen i denna medlemsstat, enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar, fastställa beloppet för den förmån som svarar mot försäkringsperiodernas eller bosättningsperiodernas totala längd enligt denna lagstiftning.

Denna institution skall också beräkna beloppet för den förmån som skulle erhållas med tillämpning av reglerna i punkt 2 a och b. Endast det högre av dessa två belopp skall beaktas.

2. Om en anställd eller egenföretagare har omfattats av lagstiftningen i en medlemsstat och om villkoren för rätt till förmåner inte är uppfyllda utan att bestämmelserna i artikel 45 beaktas, skall den behöriga institutionen i den medlemsstaten tillämpa följande regler:

a) Institutionen skall beräkna det teoretiska beloppet för den förmån som personen skulle kunna begära om alla försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt lagstiftningen i de medlemsstater som

den anställda eller egenföretagaren har omfattats av hade fullgjorts i den medlemsstaten och enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar den dag då förmånen beviljas. Om förmånens belopp enligt den lagstiftningen inte är beroende av de fullgjorda periodernas längd, skall detta belopp anses utgöra det teoretiska belopp som avses i detta stycke.

b) Institutionen skall sedan fastställa förmånens faktiska belopp på grundval av det teoretiska belopp som avses i föregående stycke och proportionen mellan längden av de försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts innan försäkringsfallet inträffar enligt den lagstiftning som denna institution tillämpar och den totala längden av de försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt alla de berörda medlemsstaternas lagstiftningar innan försäkringsfallet inträffade.

c) Om den totala längden av de försäkrings- och bosättningsperioder som har fullgjorts innan försäkringsfallet inträffar enligt alla de berörda medlemsstaternas lagstiftningar är längre än den maximiperiod som krävs enligt lagstiftningen i en av dessa medlemsstater för rätt till oreducerad förmån, skall den behöriga institutionen i denna stat, när den tillämpar bestämmelserna i denna punkt, beakta denna maximiperiod i stället för de fullgjorda periodernas totala längd. Denna beräkningsmetod får inte leda till att institutionen måste utge en förmån med högre belopp än det som har fastställts för oreducerad förmån i den lagstiftning som den tillämpar.

d) Vid tillämpningen av de beräkningsregler som avses i denna punkt skall förfarandet för att beakta perioder som sammanträffar fastställas i den tillämpningsförfordning som avses i artikel 97.

3. Personen skall, inom gränsen för det högsta teoretiska förmånsbeloppet beräknat enligt punkt 2 a, ha rätt till den totala summan av de förmåner som har beräknats enligt bestämmelserna i punkt 1 och 2.

Om det totala belopp av förmåner som har fastställts enligt bestämmelserna i punkt 1 är högre än det tekniska beloppet, skall varje institution som tillämpar punkt 1 sänka förmånen med ett belopp som svarar mot proportionen mellan de båda beloppen.

4. Om det i fråga om invalid-, ålders- eller efterlevandepensioner skulle inträffa att summan av de förmåner som utges av två eller fler medlemsstater enligt bestäm-

melserna i en sådan multilateral konvention om social trygghet som avses i artikel 6 b är lägre än den summa som skulle utges av dessa medlemsstater enligt punkt 1 och 3, skall bestämmelserna i detta kapitel tillämpas på personen.

Artikel 47

Tilläggsbestämmelser för beräkning av förmåner

1. Vid beräkningen av det teoretiska belopp som avses i artikel 46.2 a skall följande regler gälla:

- a) Om förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning beräknas på grundval av genomsnittliga inkomster, en genomsnittlig avgift, en genomsnittlig ökning eller förhållandet mellan den sökandes bruttoinkomster och de genomsnittliga bruttoinkomsterna för alla försäkrade personer utom lärlingar under försäkringsperioderna, skall sådana genomsnittliga eller proportionella tal fastställas av denna stats behöriga institution på grundval av endast försäkringsperioder som har fullgjorts enligt denna stats lagstiftning eller bruttoinkomster som personen har haft under enbart dessa perioder.
- b) Om förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning beräknas på grundval av storleken av inkomster, avgifter eller ökning, skall denna stats behöriga institution fastställa de inkomster, avgifter och ökning som skall beaktas med avseende på försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt andra medlemsstaters lagstiftning på grundval av de genomsnittliga inkomster, avgifter eller ökning som har godtagits med avseende på de försäkringsperioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar.
- c) Om förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning beräknas på grundval av standardinkomster eller ett fast belopp, skall denna stats behöriga institution godta de standardinkomster eller det fasta belopp, som skall beaktas av den med avseende på försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt andra medlemsstaters lagstiftning, som lika med de standardinkomster eller det fasta belopp eller i förekommande fall med de genomsnittliga standardinkomster eller det fasta belopp som svarar mot de försäkringsperioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar.
- d) Om förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning för vissa perioder beräknas på grundval av inkomsternas storlek och för andra perioder på grundval av standardinkomster eller ett fast belopp, skall denna stats behöriga institution, med avseende på försäkrings-

eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt andra medlemsstaters lagstiftning, beakta de inkomster eller fasta belopp som har fastställts enligt bestämmelserna i b eller c ovan eller i förekommande fall genomsnittet av dessa inkomster eller fasta belopp. Om förmåner beräknas på grundval av standardinkomster eller ett fast belopp för alla perioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som den behöriga institutionen tillämpar, skall institutionen godta de inkomster, som skall beaktas med avseende på försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt andra medlemsstaters lagstiftningar, som lika med de fiktiva inkomster som svarar mot standardinkomsterna eller det fasta beloppet.

2. Bestämmelserna i en medlemsstats lagstiftning om indexering av de faktorer som skall beaktas vid beräkningen av förmåner skall i förekommande fall tillämpas på de faktorer som skall beaktas av denna medlemsstats behöriga institution enligt bestämmelserna i punkt 1 med avseende på försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt andra medlemsstaters lagstiftning.

3. Om förmånens storlek enligt en medlemsstats lagstiftning fastställs med beaktande av andra familjemedlemmar än barn, skall denna stats behöriga institution ta hänsyn även till dessa familjemedlemmar till personen och betrakta dem som om de vore bosatta inom den behöriga statens territorium, även om de är bosatta inom en annan medlemsstats territorium.

Artikel 48

Försäkrings- eller bosättningsperioder kortare än ett år

1. Om den totala längden av försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en medlemsstats lagstiftning inte uppgår till ett år och ingen rätt till förmån finns enligt denna lagstiftning med anledning av endast dessa perioder, skall utan hinder av bestämmelserna i artikel 46.2 institutionen i denna stat inte vara skyldig att bevilja förmåner med anledning av sådana perioder.

2. Den behöriga institutionen i var och en av de andra medlemsstaterna skall beakta de perioder som avses i punkt 1 vid tillämpningen av bestämmelserna i artikel 46.2 utom de under b.

3. Om tillämpningen av bestämmelserna i punkt 1 skulle leda till att alla institutioner i de berörda medlemsstaterna befrias från sina skyldigheter, skall förmåner beviljas uteslutande enligt lagstiftningen i den sista av de stater vars villkor är uppfyllda som om alla försäkrings- och bosättningsperioder som har fullgjorts och beaktats enligt bestämmelserna i artikel 45.1 och 45.2 hade fullgjorts enligt denna stats lagstiftning.

Artikel 49

Beräkning av förmåner för en person som inte samtidigt uppfyller villkoren i alla lagstiftningar enligt vilka försäkrings- eller bosättningsperioder har fullgjorts

1. Om en person vid en viss tidpunkt inte uppfyller de villkor som har fastställts för beviljande av förmåner i alla de medlemsstaters lagstiftning som han har omfattats av, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 45, men uppfyller villkoren i endast en eller flera av dem, skall följande gälla:

a) Varje behörig institution som tillämpar en lagstiftning, vars villkor är uppfyllda, skall beräkna det förmånsbelopp som skall utges enligt bestämmelserna i artikel 46.

b) Undantag:

i) Om personen uppfyller villkoren i åtminstone två lagstiftningar utan att återopa försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt de lagstiftningar vars villkor inte är uppfyllda, skall dessa perioder inte beaktas vid tillämpningen av bestämmelserna i artikel 46.2.

ii) Om personen uppfyller villkoren i endast en lagstiftning utan att återopa försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt lagstiftningar vars villkor inte är uppfyllda, skall det förmånsbelopp som skall utges beräknas enligt bestämmelserna i endast den lagstiftning vars villkor är uppfyllda, med beaktande av endast de perioder som har fullgjorts enligt den lagstiftningen.

2. Den eller de förmåner som har beviljats enligt en eller flera lagstiftningar i det fall som avses i punkt 1 skall automatiskt räknas om enligt bestämmelserna i artikel 46 när villkoren enligt en eller flera av de lagstiftningar som personen har omfattats av är uppfyllda, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 45.

3. En omräkning skall automatiskt göras enligt bestämmelserna i punkt 1, utan att det påverkar tillämpningen av bestämmelserna i artikel 40.2, när villkoren i en eller flera lagstiftningar inte längre är uppfyllda.

Artikel 50

Beviljande av ett tillägg när det totala förmånsbeloppet enligt de olika medlemsstaternas lagstiftningar inte uppgår till det fastställda minimibeloppet i den stat inom vars territorium mottagaren är bosatt

En förmånstagare på vilken detta kapitel är tillämpligt får inte, i den stat inom vars territorium han är bosatt och enligt vars lagstiftning en förmån utges till honom, beviljas en förmån som är mindre än den minimiförmån som har fastställts enligt denna lagstiftning för en försäkrings- eller bosättningsperiod som är lika med alla försäkringsperioder som har beaktats vid betalning enligt bestämmelserna i de föregående artiklarna. Den behöriga institutionen i denna stat skall under den tid han är bosatt inom dess territorium om det behövs betala ut ett tillägg till honom som uppgår till skillnaden mellan det totala förmånsbelopp som skall betalas ut enligt detta kapitel och minimiförmånsbeloppet.

Artikel 51

Indexering och ny beräkning av förmåner

1. Om förmånerna från de berörda staterna ändras med en fast procentsats eller ett fast belopp till följd av ökade levnadskostnader, förändringar i lönenivån eller av andra ändringsorsaker, skall denna procentsats eller detta belopp tillämpas direkt på de förmåner som har fastställts enligt bestämmelserna i artikel 46, utan att någon ny beräkning behöver göras enligt bestämmelserna i den artikeln.

2. Om metoden för att fastställa eller reglerna för att beräkna förmåner skulle ändras, skall dock en ny beräkning göras enligt bestämmelserna i artikel 46.

KAPITEL 4

OLYCKSFALL I ARBETET OCH ARBETSSJUKDOMAR

Avsnitt 1

Rätt till förmåner

Artikel 52

Bosättning i en annan medlemsstat än den behöriga staten — Allmänna regler

En anställd eller egenföretagare som råkar ut för ett olycksfall i arbetet eller drabbas av en arbetssjukdom och

som är bosatt inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens skall i den stat i vilken han är bosatt få följande förmåner:

- a) Vårdförmåner som utges på den behöriga institutionens bekostnad av institutionen på hans bosättningsort enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar som om han vore försäkrad där.
- b) Kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen enligt bestämmelserna i den lagstiftning som denna tillämpar. Efter överenskommelse mellan den behöriga institutionen och institutionen på bosättningsorten kan dock dessa förmåner utges av den sistnämnda institutionen på den förstnämndas bekostnad enligt bestämmelserna i den behöriga statens lagstiftning.

Artikel 53

Gränsarbetare — Särskild regel

Också en gränsarbetare kan få förmåner inom den behöriga statens territorium. Sådana förmåner skall utges av den behöriga institutionen enligt bestämmelserna i denna stats lagstiftning som om personen vore bosatt där.

Artikel 54

Vistelse i eller flyttning till den behöriga staten

1. En anställd eller egenföretagare som omfattas av artikel 52 och som vistas inom den behöriga statens territorium skall få förmåner enligt bestämmelserna i denna stats lagstiftning, även om han redan har fått förmåner före sin vistelse. Denna bestämmelse gäller dock inte gränsarbetare.

2. En anställd eller egenföretagare som omfattas av artikel 52 och som bosätter sig inom den behöriga statens territorium skall få förmåner enligt bestämmelserna i denna stats lagstiftning, även om han redan har fått förmåner före flyttningen.

Artikel 55

Vistelse utanför den behöriga staten — Återkomst eller flyttning till en annan medlemsstat efter ett olycksfall eller en arbetssjukdom — Behov av att bege sig till en annan medlemsstat för att få lämplig vård

1. En anställd eller egenföretagare som råkar ut för ett olycksfall i arbetet eller drabbas av en arbetssjukdom och

- a) som vistas inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens, eller
- b) som, efter att ha fått rätt till förmåner på den behöriga institutionens bekostnad, får tillstånd av denna institution att återvända till den medlemsstats territorium där han är bosatt eller att flytta till en annan medlemsstats territorium, eller
- c) som efter tillstånd av den behöriga institutionen beger sig till en annan medlemsstats territorium för att där få den vård som hans hälsotillstånd kräver,

har rätt till följande förmåner:

- i) Vårdförmåner som utges på den behöriga institutionens bekostnad av institutionen på vistelse- eller bosättningsorten enligt bestämmelserna i den lagstiftning som sistnämnda institution tillämpar som om han vore försäkrad där. Den period under vilken förmåner får utges skall dock bestämmas enligt den behöriga statens lagstiftning.
- ii) Kontantförmåner som utges av den behöriga institutionen enligt den lagstiftning som denna tillämpar. Efter överenskommelse mellan den behöriga institutionen och institutionen på vistelse- eller bosättningsorten kan dock dessa förmåner utges av den sistnämnda institutionen på den förstnämnda institutionens bekostnad enligt den behöriga statens lagstiftning.

2. Tillstånd enligt punkt 1 b får vägras endast om det är klarlagt att en flyttning skulle vara skadlig för personens hälsotillstånd eller försvåra läkarvården.

Tillstånd enligt punkt 1 c får inte vägras om personen inte kan få sådan vård inom den medlemsstats territorium där han är bosatt.

Artikel 56

Olycksfall under resa

Ett olycksfall som inträffar under en resa inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens skall anses ha inträffat inom den behöriga statens territorium.

*Artikel 57***Förmåner vid arbetssjukdom då en person har varit utsatt för samma risk i flera medlemsstater**

1. Om en person, som har drabbats av arbetssjukdom, enligt lagstiftningen i två eller flera medlemsstater har utövat verksamhet av en art som kan förorsaka denna sjukdom, skall de förmåner som han eller hans efterlevande kan göra anspråk på beviljas uteslutande enligt lagstiftningen i den stat där villkoren senast har uppfyllts, om så behövs med beaktande av punkt 2 och 3.
2. Om beviljandet av förmåner vid arbetssjukdom enligt lagstiftningen i en medlemsstat är beroende av ett villkor om att sjukdomen i fråga först har diagnostiserats inom dess territorium, skall detta villkor anses vara uppfyllt, om sjukdomen först har diagnostiserats inom en annan medlemsstats territorium.
3. I fall som rör sklerogen pneumokonios skall följande gälla:
 - a) Om förmåner till följd av arbetssjukdomar enligt en medlemsstats lagstiftning är beroende av att sjukdomen diagnostiserats inom en viss tid efter att den verksamhet som kan ha orsakat sjukdomen upphört, skall den medlemsstatens behöriga institution, vid utvärdering av den tidsperiod då sjukdomen kan ha uppkommit, ta tillräcklig hänsyn till om personen bedrivit liknande verksamhet i enlighet med en annan medlemsstats lagstiftning, och då bedöma den verksamheten på samma sätt som om den bedrivits i den egna medlemsstaten.
 - b) Om förmåner till följd av arbetssjukdomar enligt en medlemsstats lagstiftning är beroende av att den verksamhet som kan ha orsakat sjukdomen skall ha bedrivits minst en viss tid, skall den medlemsstatens behöriga institution ta tillräcklig hänsyn till om personen bedrivit liknande verksamhet i enlighet med en annan medlemsstats lagstiftning, och då bedöma den verksamheten på samma sätt som om den bedrivits i den egna medlemsstaten.
 - c) Kostnaderna för kontantförmåner, inklusive pensioner, skall fördelas mellan de behöriga institutionerna i de medlemsstater inom vars territorier personen i fråga har utövat en verksamhet som har kunnat förorsaka sjukdomen. Denna fördelning skall ske på ba-

sis av hur längden av de perioder av försäkring eller bosättning för ålderspension, som avses i artikel 45.1 och som har fullgjorts enligt lagstiftningen i var och en av staterna, förhåller sig till den totala längden av sådana perioder som har fullgjorts enligt lagstiftningen i alla stater vid de tidpunkter då förmånerna började utgå.

4. På förslag från kommissionen skall rådet enhälligt bestämma vilka andra arbetssjukdomar som bestämmelserna i punkt 3 skall utvidgas till att omfatta.

*Artikel 58***Beräkning av kontantförmåner**

1. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning föreskriver att beräkningen av kontantförmåner skall grundas på genomsnittliga inkomster, skall fastställa sådana genomsnittliga inkomster uteslutande på grundval av inkomster som faktiskt har utbetalats under de perioder som har fullgjorts enligt denna lagstiftning.
2. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning föreskriver att beräkningen av kontantförmåner skall grundas på standardinkomster, skall uteslutande beakta standardinkomsterna eller, i förekommande fall, de genomsnittliga standardinkomsterna för perioder som har fullgjorts enligt denna lagstiftning.
3. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning föreskriver att kontantförmånernas storlek skall variera med antalet familjemedlemmar, skall även beakta familjemedlemmar till personen som är bosatta inom en annan medlemsstats territorium som om de vore bosatta inom den behöriga statens territorium.

*Artikel 59***Kostnader för transport av en person som har råkat ut för ett olycksfall i arbetet eller som har drabbats av en arbetssjukdom**

1. Den behöriga institutionen i en medlemsstat vars lagstiftning innehåller bestämmelser om ansvar för kostnaderna för transport av en person, som har råkat ut för ett olycksfall i arbetet eller som har drabbats av en arbetssjukdom, antingen till hans bosättningsort eller till ett sjukhus, skall ansvara för kostnader för transport av personen till motsvarande ort inom en annan medlemsstats territorium där han är bosatt, under förutsättning att institutionen i förväg lämnar sitt tillstånd till en sådan transport och därvid beaktar skälen för transporten. Sådant tillstånd skall inte krävas för gränsarbetare.

2. Den behöriga institutionen i en medlemsstat vars lagstiftning innehåller bestämmelser om ansvar för kostnaderna för transport till begravningsplatsen av en person som har avlidit till följd av ett olycksfall i arbetet skall enligt bestämmelserna i den lagstiftning som den tillämpar ansvara för kostnaderna för transport till motsvarande plats inom en annan medlemsstats territorium där personen var bosatt vid tiden för olycksfallet.

Avsnitt 2

Förrättande av en arbetssjukdom för vilken förmåner har beviljats

Artikel 60

1. Vid försämring av en arbetssjukdom för vilket en anställd eller egenföretagare har fått eller får förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning gäller följande:

- a) Om personen inte under den tid som han har fått förmåner har utfört arbete som omfattas av en annan medlemsstats lagstiftning och som sannolikt kan förorsaka eller förvärra sjukdomen, skall den behöriga institutionen i den förstnämnda medlemsstaten med beaktande av försämringen ansvara för kostnaden för förmånerna enligt bestämmelserna i den lagstiftning som institutionen tillämpar.
- b) Om personen under den tid som han fått förmåner har utfört sådant arbete enligt en annan medlemsstats lagstiftning, skall den behöriga institutionen i den förstnämnda medlemsstaten ansvara för kostnaden för förmånerna enligt den lagstiftning som den tillämpar utan att beakta försämringen. Den behöriga institutionen i den andra medlemsstaten skall till personen i fråga utge ett tillägg, vars storlek skall uppgå till skillnaden mellan det förmånsbelopp som skall utges efter försämringen och det belopp som skulle ha utgetts före försämringen enligt den lagstiftning som denna institution tillämpar om sjukdomen hade uppkommit enligt den medlemsstatens lagstiftning.
- c) Om, i det fall som avses i b, en anställd eller egenföretagare som lider av sklerogen pneumokonios eller av en sjukdom som anges i artikel 57.4, inte har rätt till förmåner enligt den andra medlemsstatens lagstiftning, skall den behöriga institutionen i den först-

nämnda medlemsstaten, med beaktande av försämringen, utge förmåner enligt den lagstiftning som den tillämpar. Den behöriga institutionen i den andra medlemsstaten skall dock svara för kostnaden för skillnaden mellan beloppet av kontantförmåner, inklusive pensioner, som med beaktande av försämringen skall utges av den förstnämnda medlemsstatens behöriga institution, och beloppet av motsvarande förmåner som betalades ut före försämringen.

2. Vid försämring av en arbetssjukdom som föranleder tillämpning av bestämmelserna i artikel 57.3 c gäller följande:

- a) Den behöriga institution som har utgett förmånerna enligt bestämmelserna i artikel 57.1 skall med beaktande av försämringen utge förmåner enligt den lagstiftning som den tillämpar.
- b) Kostnaden för kontantförmåner, inklusive pensioner, skall fortsätta att fördelas mellan de institutioner som enligt bestämmelserna i artikel 57.3 c delade på kostnaderna för tidigare förmåner. Om personen åter har börjat arbeta i en verksamhet som sannolikt kan förorsaka eller försämra arbetssjukdomen, antingen enligt lagstiftningen i en av medlemsstaterna inom vilken han tidigare har arbetat i en verksamhet av samma slag eller enligt lagstiftningen i en annan medlemsstat, skall dock den behöriga institutionen i denna stat svara för kostnaden för skillnaden mellan det förmånsbelopp som skall utges med hänsyn till försämringen och det förmånsbelopp som betalades ut före försämringen.

Avsnitt 3

Diverse bestämmelser

Artikel 61

Regler för beaktande av särskilda bestämmelser i vissa lagstiftningar

1. Om det inte finns någon försäkring mot olycksfall i arbetet eller mot arbetssjukdomar inom den medlemsstats territorium inom vilket personen befinner sig eller om det finns en sådan försäkring men inte någon institution som svarar för utgivande av vårdförmåner, skall dessa

förmåner utges av den institution på vistelse- eller bosättningsorten som svarar för utgivande av vårdförmåner vid sjukdom.

2. Om det enligt den behöriga statens lagstiftning för rätt till helt kostnadsfria vårdförmåner krävs att sådan läkarvård som organiseras av arbetsgivaren utnyttjas, skall vårdförmåner, som utges i fall som avses i artiklarna 52 och 55.1, anses ha utgetts inom ramen för sådan läkarvård.

3. Om det i den behöriga statens lagstiftning finns ett system för arbetsgivares ansvar, skall vårdförmåner som utges i fall som avses i artikel 52 och 55.1 anses ha utgetts på den behöriga institutionens begäran.

4. Om den behöriga statens system för ersättning för olycksfall i arbetet inte har karaktären av obligatorisk försäkring, skall vårdförmåner utges direkt av arbetsgivaren eller den försäkringsgivare som har trätt i hans ställe.

5. Om en medlemsstats lagstiftning uttryckligen eller underförstått föreskriver att olycksfall i arbetet eller arbetsjukdomar som har inträffat eller godkänts tidigare skall beaktas för att fastställa graden av arbetsoförmåga, för att fastställa rätten till en förmån eller för att bestämma förmånsbeloppet, skall denna medlemsstats behöriga institution även beakta olycksfall i arbetet eller arbetsjukdomar som har inträffat eller godkänts tidigare enligt en annan medlemsstats lagstiftning som om de hade inträffat eller godkänts enligt den lagstiftning som denna institution tillämpar.

Artikel 62

Tillämpligt system om det finns flera system i vistelse- eller bosättningslandet — Maximitid för förmåner

1. Om vistelse- eller bosättningslandets lagstiftning har flera försäkringssystem, skall bestämmelserna i systemet för arbetare inom stålindustrin gälla för anställda eller egenföretagare som omfattas av artikel 52 eller 55.1. Om denna lagstiftning innehåller ett särskilt system för arbetare i gruvor eller liknande företag skall dock bestämmelserna i detta system gälla för denna kategori arbetare om den institution på vistelse- eller bosättningsorten, till vilken de lämnar in sin ansökan, är behörig att tillämpa detta system.

2. Om en medlemsstats lagstiftning föreskriver en maximeringsperiod under vilken förmåner kan beviljas, kan institutionen som tillämpar denna lagstiftning beakta varje

period under vilken förmåner redan har utgetts av en annan medlemsstats institution.

Avsnitt 4

Återbetalning mellan institutioner

Artikel 63

1. Den behöriga institutionen är skyldig att återbetala beloppet för sådana vårdförmåner som utges för dess räkning enligt bestämmelserna i artikel 52 och 55.1.

2. De återbetalningar som avses i punkt 1 skall, efter styrkande av de verkliga kostnaderna, fastställas och genomföras enligt de regler som har fastställts i den förordning som avses i artikel 97.

3. Två eller fler medlemsstater, eller dessa staters behöriga myndigheter, kan komma överens om andra återbetalningsmetoder eller avstå från återbetalning mellan institutioner under dem.

KAPITEL 5

DÖDSFALLSERSÄTTNINGAR

Artikel 64

Sammanläggning av försäkringsperioder

Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning kräver att försäkrings- eller bosättningsperioder har fullgjorts för att någon skall få bibehålla eller återfå rätt till dödsfallsersättningar, skall i den utsträckning som behövs beakta försäkrings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en annan medlemsstats lagstiftning som om de hade fullgjorts enligt den lagstiftning som denna institution tillämpar.

Artikel 65

Rätt till ersättning när dödsfallet inträffar i eller den förmånsberättigade är bosatt i en annan medlemsstat än den behöriga staten

1. När en anställd, en egenföretagare, en pensionär eller en pensionsökande, eller en familjemedlem till en så-

dan person, avlider inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens skall dödsfallet anses ha inträffat inom den behöriga statens territorium.

2. Den behöriga institutionen är skyldig att utge dödsfallsersättning enligt den lagstiftning som institutionen tillämpar, även om den förmånsberättigade är bosatt inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens.

3. Bestämmelserna i punkt 1 och 2 gäller även om dödsfallet har inträffat på grund av ett olycksfall i arbetet eller en arbetssjukdom.

Artikel 66

Utgivande av förmåner för en pensionär som avlider under bosättning i en annan medlemsstat än den där den institution finns, som svarade för utgivande av vårdförmåner

Om en pensionär, som hade rätt till pension enligt lagstiftningen i en eller flera medlemsstater, avlider under bosättning inom en annan medlemsstats territorium än det, vars institution svarade för att utge vårdförmåner till honom enligt bestämmelserna i artikel 28, skall de dödsfallsersättningar som utges enligt den lagstiftning som denna institution tillämpar, utges av institutionen på dess egen bekostnad som om pensionären vid dödsfallet hade varit bosatt inom det territorium där denna institution finns.

Bestämmelserna i föregående punkt gäller också en pensionärs familjemedlemmar.

KAPITEL 6

ARBETSLÖSHETSFÖRMÅNER

Avsnitt 1

Allmänna bestämmelser

Artikel 67

Sammanläggning av försäkrings- eller anställningsperioder

1. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning kräver att försäkringsperioder har fullgjorts

för att någon skall få, bibehålla eller återfå rätt till förmåner, skall i den utsträckning som behövs beakta försäkrings- eller anställningsperioder som han har fullgjort som anställd enligt en annan medlemsstats lagstiftning som om de vore försäkringsperioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som denna institution tillämpar, dock under förutsättning att anställningsperioderna skulle ha ansetts som försäkringsperioder om de hade fullgjorts enligt denna lagstiftning.

2. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning kräver att anställningsperioder har fullgjorts för att någon skall få, bibehålla eller återfå rätt till förmåner, skall i den utsträckning som behövs beakta försäkrings- eller anställningsperioder som han har fullgjort som anställd enligt en annan medlemsstats lagstiftning som om de vore anställningsperioder som har fullgjorts enligt den lagstiftning som denna institution tillämpar.

3. Utom i fall som avses i artikel 71.1 a ii och b ii, skall bestämmelserna i punkt 1 och 2 gälla under villkor att personen senast har fullgjort

— i fall som avses i punkt 1, försäkringsperioder

— i fall som avses i punkt 2, anställningsperioder enligt bestämmelserna i den lagstiftning enligt vilken ansökan om förmåner görs.

4. Om längden av den period under vilken förmåner kan utges är beroende av försäkrings- eller anställningsperiodernas längd, gäller i förekommande fall bestämmelserna i punkt 1 eller 2.

Artikel 68

Beräkning av förmåner

1. Den behöriga institutionen i en medlemsstat, vars lagstiftning föreskriver att beräkningen av förmåner skall grundas på den tidigare löns storlek, skall uteslutande beakta den lön som personen hade vid sin senaste anställning inom denna stats territorium. Om den anställningen varade kortare tid än fyra veckor, skall dock förmånerna grundas på normallönen på den arbetslösa personens bosättnings- eller vistelseort vid en anställning som motsvarar eller liknar hans senaste anställning inom en annan medlemsstats territorium.

2. Den behöriga institutionen i en medlemsstat vars lagstiftning föreskriver att förmånernas storlek varierar med antalet familjemedlemmar, skall också beakta personens familjemedlemmar bosatta inom en annan medlemsstats territorium som om de vore bosatta inom den behöriga statens territorium. Denna bestämmelse gäller dock inte om en annan person har rätt till arbetslöshetsförmåner i familjemedlemmarnas bosättningsland och om familjemedlemmarna beaktas vid beräkningen av dessa förmåner.

Avsnitt 2

Arbetslösa personer som beger sig till en annan medlemsstat än den behöriga staten

Artikel 69

Villkor och begränsningar i rätten att behålla förmåner

1. En anställd eller egenföretagare, som är helt arbetslös och uppfyller villkoren för rätt till förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning och som beger sig till en eller flera andra medlemsstater för att söka arbete där, skall behålla rätten till sådana förmåner enligt följande villkor och med följande begränsningar:

- a) Före avfärden skall han ha varit registrerad som arbetsökande och ha varit tillgänglig för den behöriga statens arbetsförmedling i åtminstone fyra veckor efter det att han blev arbetslös. De behöriga förmedlingarna eller institutionerna kan dock ge tillstånd till att han reser innan denna tid har gått ut.
- b) Han skall registrera sig som arbetsökande hos arbetsförmedlingen i varje medlemsstat som han reser till och underkasta sig den kontroll som finns där. Detta villkor skall anses uppfyllt för perioden före registrering, om personen har registrerat sig inom sju dagar från den dag då han inte längre var tillgänglig för arbetsförmedlingen i den stat som han har lämnat. I undantagsfall kan denna period förlängas av de behöriga förmedlingarna eller institutionerna.
- c) Rätten till förmåner skall bibehållas under en längsta tid av tre månader från och med den dag då personen upphörde att vara tillgänglig för arbetsförmedlingen i den stat som han har lämnat, under förutsättning att

den totala förmånsperioden inte överstiger den förmånsperiod som han hade rätt till enligt denna stats lagstiftning. För säsongsarbetare skall denna tid desutom begränsas till den tid som återstår till slutet av den säsong för vilken han har anställts.

2. Om personen återvänder till den behöriga staten före utgången av den period under vilken han har rätt till förmåner enligt bestämmelserna i punkt 1 c, skall han fortsätta att ha rätt till förmåner enligt denna stats lagstiftning. Han skall förlora all rätt till förmåner enligt den behöriga statens lagstiftning, om han inte återvänder dit före utgången av denna tid. I undantagsfall kan denna tidsgräns utsträckas av de behöriga förmedlingarna eller institutionerna.

3. Bestämmelserna i punkt 1 kan återopas endast en gång mellan två anställningsperioder.

4. Om den behöriga staten är Belgien skall en arbetslös person, som återvänder dit efter utgången av den tremånadersperiod som anges i punkt 1 c, inte där få rätt till förmåner på nytt förrän han har varit anställd där i minst tre månader.

Artikel 70

Utgivande av förmåner och återbetalning

1. I de fall som avses i artikel 69.1 skall förmåner utges av institutionen i varje stat till vilken en arbetslös person beger sig för att söka arbete.

Den behöriga institutionen i den medlemsstat, vars lagstiftning den anställde eller egenföretagaren omfattades av under den senaste arbetsperioden, skall vara skyldig att återbetala beloppet för sådana förmåner.

2. De återbetalningar som avses i punkt 1 skall, efter styrkande av de verkliga kostnaderna eller i form av schablonbelopp, fastställas och genomföras enligt de regler som har fastställts i den tillämpningsförfordning som avses i artikel 97.

3. Två eller fler medlemsstater eller dessa staters behöriga myndigheter kan komma överens om andra betal-

nings- eller återbetalningsmetoder eller avstå från återbetalning mellan underställda institutioner.

Avsnitt 3

Arbetslösa personer som under sin senaste anställning var bosatta i en annan medlemsstat än den behöriga staten

Artikel 71

1. En arbetslös person som tidigare var anställd och som under sin senaste anställning var bosatt inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens skall få förmåner enligt följande bestämmelser:

a) i) En gränsarbetare som är delvis eller periodvis arbetslös i det företag som sysselsätter honom skall få förmåner enligt bestämmelserna i den behöriga statens lagstiftning som om han vore bosatt inom denna stats territorium. Dessa förmåner skall utges av den behöriga institutionen.

ii) En gränsarbetare som är helt arbetslös skall få förmåner enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt som om han hade omfattats av denna lagstiftning då han senast var anställd. Dessa förmåner skall utges av institutionen på bosättningsorten på dess bekostnad.

b) i) En anställd som inte är gränsarbetare och som blir delvis, periodvis eller helt arbetslös och som förblir tillgänglig för sin arbetsgivare eller arbetsförmedlingen inom den behöriga statens territorium skall få förmåner enligt bestämmelserna i denna stats lagstiftning som om han vore bosatt inom dess territorium. Dessa förmåner skall utges av den behöriga institutionen.

ii) En anställd som inte är gränsarbetare och som blir helt arbetslös och som anmäler sig som arbetssökande hos arbetsförmedlingen inom den medlemsstats territorium inom vilket han är bosatt eller som återvänder till detta territorium skall få förmåner enligt denna stats lagstiftning som om han senast hade varit anställd där. Institutionen på bosättningsorten skall på egen bekostnad utge dessa förmåner. Om personen har fått rätt till förmåner på bekostnad av den behöriga institutionen i den medlemsstat, vars lagstiftning han senast har omfattats av, skall han dock få förmåner enligt bestämmelserna i artikel 69. Förmåner enligt lagstift-

ningen i den stat där han är bosatt skall innehållas under varje period under vilken den arbetslöse enligt bestämmelserna i artikel 69 kan ansöka om förmåner enligt den lagstiftning som han senast har omfattats av.

2. En arbetslös person har inte rätt till förmåner enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium han är bosatt under den tid som han har rätt till förmåner enligt bestämmelserna i punkt 1 a i eller 1 b i.

KAPITEL 7

FAMILJEFÖRMÅNER OCH FAMILJEBIDRAG TILL ANSTÄLLDA OCH ARBETSLÖSA PERSONER

Avsnitt 1

Gemensamma bestämmelser

Artikel 72

Sammanläggning av anställningsperioder

Om lagstiftningen i en medlemsstat för rätt till förmåner ställer krav på fullgjorda anställningsperioder skall den behöriga institutionen i den staten i nödvändig utsträckning beakta anställningsperioder som har fullgjorts i en annan medlemsstat som om dessa perioder hade fullgjorts enligt den egna lagstiftningen.

Avsnitt 2

Anställda och arbetslösa personer vars familjer bor i en annan medlemsstat än den behöriga

Artikel 73

Anställda

1. En anställd som omfattas av lagstiftningen i en annan medlemsstat än Frankrike skall för sina familjemedlemmar som är bosatta i en annan medlemsstat ha rätt till

de familjeförmåner som utges enligt lagstiftningen i den förra staten som om de vore bosatta i den staten.

2. En anställd som omfattas av fransk lagstiftning skall för sina familjemedlemmar som är bosatta i en annan medlemsstat än Frankrike ha rätt till de familjeförmåner som utges i den staten. Den anställde måste uppfylla de krav som fastställs i fransk lag för rätt till sådana förmåner.

3. En anställd som omfattas av fransk lagstiftning genom artikel 14.1 a skall dock ha rätt till de familjeförmåner som anges i bilaga 5 för de familjemedlemmar som följer den anställde till den medlemsstat där han arbetar.

Artikel 74

Arbetslösa

1. En arbetslös person som tidigare var anställd och som uppbär arbetslöshetsförmåner enligt lagstiftningen i en annan medlemsstat än Frankrike skall för sina familjemedlemmar som är bosatta i en annan medlemsstat ha rätt till de familjeförmåner som utges enligt lagstiftningen i den förra staten, som om de vore bosatta i den staten.

2. En arbetslös person som tidigare var anställd och som uppbär arbetslöshetsförmåner enligt fransk lagstiftning skall för sina familjemedlemmar som är bosatta i en annan medlemsstat än Frankrike ha rätt till de familjeförmåner som utges enligt lagstiftningen i den förra staten, som om de vore bosatta i den staten.

Artikel 75

Utgivande av förmåner och ersättningar

1. a) Familjeförmåner skall i fall som avses i artikel 73.1 och 73.3 utges av den behöriga institutionen i den stat vars lagstiftning gäller för den anställde och i fall som avses i artikel 74.1 av den behöriga institutionen i den stat enligt vars lagstiftning den arbetslösa uppbär arbetslöshetsförmåner. Förmånerna skall utges i enlighet med de bestämmelser som gäller för sådana institutioner oavsett om den fysiska eller juridiska person till vilken sådana för-

måner skall utbetalas är bosatt eller vistas inom den behöriga statens territorium eller inom en annan medlemsstats territorium.

b) Om den person till vilken familjeförmånerna skall utbetalas inte använder dessa förmåner till familjemedlemmarnas försörjning, skall den behöriga institutionen dock på begäran av och genom institutionen på familjemedlemmarnas bostadsort eller den institution eller det organ som är utsett därtill av den behöriga myndigheten i det land där familjemedlemmarna är bosatta utbetala dessa förmåner med befriande verkan till den fysiska eller juridiska person som faktiskt försörjer familjemedlemmarna.

c) Två eller flera medlemsstater kan i enlighet med bestämmelserna i artikel 8 komma överens om att den behöriga institutionen, antingen direkt eller genom institutionen på familjemedlemmarnas bostadsort, skall utbetala familjeförmånerna till vilka rätt föreligger enligt lagstiftningen i dessa stater eller i en av dessa stater, till den fysiska eller juridiska person som faktiskt försörjer familjemedlemmarna.

2. a) Familjeförmåner skall i de fall som avses i artiklarna 73.2 och 74.2 utbetalas av institutionen på familjemedlemmarnas bostadsort, i enlighet med de bestämmelser som gäller för sådana institutioner.

b) Om förmånerna enligt dessa bestämmelser måste utbetalas till den anställde skall den institution som anges i b utbetala förmånerna till den fysiska eller juridiska person som faktiskt försörjer familjemedlemmarna på deras bostadsort, eller om så är lämpligt till familjemedlemmarna själva.

c) Den behöriga institutionen skall svara för ersättning av hela beloppet i enlighet med bestämmelserna i a och b. Ersättningen skall bestämmas i enlighet med förfarandena i den tillämpningsförfordning som anges i artikel 97.

Artikel 76

Prioritetsregler då rätt till familjeförmåner enligt artiklarna 73 och 74 samtidigt föreligger på grund av förvärvsverksamheten i den medlemsstat där familjemedlemmarna är bosatta

Rätten till familjeförmåner enligt artikel 73 och 74 skall upphöra om familjeförmåner eller -bidrag också kan ut-

betalas enligt lagstiftningen i den medlemsstat där familjemedlemmarna bor, på grund av förvärvsverksamhet.

sättningsperioder som har fullgjorts enligt dessa medlemsstaters lagstiftning.

KAPITEL 8

FÖRMÅNER FÖR PENSIONÄRERS MINDERÅRIGA BARN OCH FÖR BARN SOM MIST EN AV FÖRÄLD- RARNA ELLER BÅDA FÖRÄLD- RARNA

Artikel 77

Pensionärens minderåriga barn

1. I denna artikel avses med förmåner dels familjebidrag för personer som får pension till följd av ålderdom, invaliditet, olycksfall i arbetet eller arbetssjukdom, dels sådana ökning av eller tillägg till pensioner som utges för barn till pensionären, med undantag för de tillägg som utges enligt försäkringssystem för olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar.

2. Oavsett inom vilken medlemsstats territorium som pensionären eller barnen är bosatta gäller följande:

- a) Till den som får pension enligt endast en medlemsstats lagstiftning skall förmånerna utges enligt lagstiftningen i den medlemsstat som svarar för pensionen.
- b) Till den som får pensioner enligt flera medlemsstaters lagstiftning skall förmånerna utges:
 - i) enligt lagstiftningen i den medlemsstat i vilken han är bosatt, under förutsättning att han, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, har fått rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1 enligt denna stats lagstiftning eller,
 - ii) om denna förutsättning inte är uppfylld, enligt den medlemsstats lagstiftning som han längst har omfattats av, under förutsättning att han, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, har rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1 enligt denna lagstiftning. Om han inte har sådan rätt enligt denna lagstiftning, skall villkoren för att få förmåner enligt andra berörda medlemsstaters lagstiftning utredas i fallande ordning allt efter längden av de försäkrings- eller bo-

Artikel 78

Barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna

1. I denna artikel avses med förmåner dels familjebidrag för och, i förekommande fall, tillägg eller särskilda bidrag för barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna, dels pensioner till sådana barn, med undantag för de pensioner som har beviljats enligt försäkringssystem för olycksfall i arbetet och arbetssjukdomar.

2. Förmåner till barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna skall beviljas enligt följande regler, oavsett inom vilken medlemsstats territorium som barnet eller den fysiska eller juridiska person som faktiskt försörjer barnet är bosatt:

- a) Barn till sådana avlidna anställda eller egenföretagare som omfattades av endast en medlemsstats lagstiftning: enligt denna stats lagstiftning.
- b) Barn till sådana avlidna anställda eller egenföretagare som omfattades av flera medlemsstaters lagstiftningar: enligt ettdera av följande alternativ:
 - i) enligt lagstiftningen i den medlemsstat inom vars territorium barnet är bosatt, under förutsättning att det, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, enligt denna stats lagstiftning har rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1, eller
 - ii) i andra fall enligt lagstiftningen i den medlemsstat vars lagstiftning den avlidne längst hade omfattats av, under förutsättning att barnet, i förekommande fall med beaktande av bestämmelserna i artikel 79.1 a, enligt denna stats lagstiftning har rätt till en av de förmåner som avses i punkt 1. Om det inte har sådan rätt enligt denna lagstiftning, skall villkoren för att få förmåner enligt andra berörda medlemsstaters lagstiftning utredas i fallande ordning allt efter längden av de försäkrings- eller bo-sättningsperioder som har fullgjorts enligt dessa medlemsstaters lagstiftning.

Den medlemsstats lagstiftning som gäller vid beviljande av de förmåner som avses i artikel 77 till en pensionärs barn skall dock fortsätta att gälla efter pensionärens död vid utgivande av förmåner till hans barn.

*Artikel 79***Gemensamma bestämmelser om förmåner för minderåriga barn till pensionärer och för barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna**

1. Förmåner som avses i artikel 77 och 78 skall utges enligt den lagstiftning som har fastställts med tillämpning av bestämmelserna i dessa artiklar av den institution som svarar för tillämpningen av denna lagstiftning och på dess bekostnad som om pensionären eller den avlidne endast hade omfattats av den behöriga statens lagstiftning.

Dock gäller följande:

a) Om denna lagstiftning föreskriver att rätten att få, bibehålla eller återfå förmåner är beroende av längden av försäkrings-, anställnings- eller bosättningsperioder eller perioder av verksamhet som egenföretagare, skall längden i förekommande fall fastställas med beaktande av bestämmelserna i artikel 45 eller artikel 72.

b) Om denna lagstiftning föreskriver att förmånsbeloppet skall beräknas med utgångspunkt från pensionsbeloppet eller skall bestämmas efter försäkringsperiodernas längd, skall dessa förmånsbelopp beräknas med utgångspunkt från det teoretiska belopp som har fastställts enligt bestämmelserna i artikel 46.2.

2. Om tillämpningen av regeln i artikel 77.2 b ii och 78.2 b ii skulle leda till att flera medlemsstater blir behöriga eftersom perioderna är lika långa, skall förmåner som avses i artikel 77 eller 78 beviljas enligt lagstiftningen i de medlemsstater som pensionären eller den avlidne senast har omfattats av.

3. Rätten till förmåner enligt bestämmelserna i punkt 2 och enligt artikel 77 och 78 skall innehållas om barnen ges rätt till familjeförmåner eller familjebidrag enligt en medlemsstats lagstiftning på grund av förvärvsverksamhet. I så fall skall personerna anses som familjemedlemmar till en anställd eller egenföretagare.

*AVDELNING IV***ADMINISTRATIV KOMMISSION FÖR SOCIAL TRYGGHET FÖR MIGRERANDE ARBETARE***Artikel 80***Sammansättning och arbetsmetoder**

1. Till Europeiska gemenskapernas kommission skall det knytas en administrativ kommission för social trygghet för migrerande arbetare (nedan benämnd "Administrativa kommissionen") som består av en regeringsföreträdare för var och en av medlemsstaterna, om det behövs biträdd av sakkunniga. En företrädare för kommissionen vid Europeiska gemenskaperna skall delta i Administrativa kommissionens arbete som rådgivare.

2. Administrativa kommissionen skall biträdas i tekniska frågor av Internationella arbetsorganisationen enligt de överenskommelser som har slutits för detta ändamål mellan Europeiska ekonomiska gemenskapen och den Internationella arbetsorganisationen.

3. Stadgar för Administrativa kommissionen skall fastställas genom överenskommelse mellan ledamöterna.

Beslut i frågor om tolkning som avses i artikel 81 a skall vara enhälliga. De skall ges nödvändig publicitet.

4. Europeiska gemenskapernas kommission skall förse Administrativa kommissionen med sekretariatstjänster.

*Artikel 81***Administrativa kommissionens uppgifter**

Administrativa kommissionen skall ha till uppgift

a) att handha samtliga administrativa frågor samt frågor om tolkning av bestämmelserna i denna förordning och senare förordningar eller av bestämmelser i andra överenskommelser eller arrangemang inom ramen för dessa förordningar, utan att det påverkar den rätt som myndigheter, institutioner och berörda personer har att utnyttja de förfaranden och domstolar som föreskrivs i medlemsstaternas lagstiftning, denna förordning eller fördraget,

b) att på begäran av myndigheter, institutioner och domstolar i medlemsstaterna översätta handlingar som

- gäller tillämpningen av denna förordning, särskilt översättningar av ansökningar som görs av personer som kan ha rätt till förmåner enligt bestämmelserna i denna förordning,
- c) att främja och utveckla samarbete mellan medlemsstaterna i frågor om social trygghet, framförallt vad gäller hälso- och sociala åtgärder av gemensamt intresse,
- d) att främja och utveckla samarbete mellan medlemsstaterna i syfte att med beaktande av administrativ förvaltningsteknik påskynda utbetalningen av de förmåner, framför allt vid invaliditet, ålderdom och dödsfall (pensioner) som utges enligt bestämmelserna i denna förordning,
- e) att ställa samman de uppgifter som skall beaktas vid upprättande av redovisningar av de kostnader som skall betalas av medlemsstaternas institutioner enligt bestämmelserna i denna förordning och fastställa de årliga avräkningarna mellan dessa institutioner,
- f) att utföra andra uppgifter inom dess kompetensområde enligt bestämmelserna i denna och senare förordningar eller andra överenskommelser eller arrangemang inom ramen för dessa förordningar,
- g) att lämna förslag till Europeiska gemenskapernas kommission om utarbetande av ytterligare förordningar och om ändring av denna och senare förordningar.

AVDELNING V

RÅDGIVANDE KOMMITTÉ FÖR MIGRERANDE ARBETARES SOCIALA TRYGGHET

Artikel 82

Inrättande, sammansättning och arbetsmetoder

1. En rådgivande kommitté för migrerande arbetares sociala trygghet (nedan benämnd "Rådgivande kommittén") inrättas härmed. Den skall ha 36 företrädare och bestå av följande företrädare från varje medlemsstat:

- a) Två regeringsföreträdare, av vilken åtminstone en skall vara ledamot av Administrativa kommissionen.
- b) Två företrädare för arbetstagarorganisationerna.
- c) Två företrädare för arbetsgivarorganisationerna.

För var och en av de ovan nämnda kategorierna skall en ersättare utses för varje medlemsstat.

2. Ledamöterna i Rådgivande kommittén och deras ersättare skall utses av rådet, som vid valet av företrädare för arbetstagarorganisationer och arbetsgivarorganisationer skall sträva efter att åstadkomma en rättvis representation för de olika intresseområdena.

En förteckning över ledamöter och ersättare skall offentliggöras av rådet i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

3. Mandattiden för ledamöter och ersättare skall vara två år. Mandaten kan förnyas. Vid utgången av mandattiden skall ledamöter och ersättare stå kvar i sina uppdrag tills de ersätts eller tills deras mandat har förlängts.

4. Rådgivande kommitténs ordförande skall vara en ledamot av kommissionen eller hans ställföreträdare. Ordföranden har inte rösträtt.

5. Rådgivande kommittén skall sammanträda minst en gång om året. Ordföranden sammankallar kommittén, antingen på eget initiativ eller på grund av en till honom inlämnad skriftlig ansökan från minst en tredjedel av ledamöterna. En sådan ansökan måste innehålla konkreta förslag om dagordningen.

6. Rådgivande kommittén kan på ordförandens förslag i undantagsfall besluta att samråda med personer eller företrädare för organisationer som har stor erfarenhet av frågor om social trygghet. Dessutom skall kommittén få teknisk hjälp från Internationella arbetsorganisationen på samma villkor som Administrativa kommissionen enligt den överenskommelse som har slutits mellan Europeiska

ekonomiska gemenskapen och Internationella arbetsorganisationen.

7. Rådgivande kommitténs utlåtanden och förslag skall vara motiverade. De skall beslutas med kvalificerad majoritet av de giltigt angivna rösterna.

Kommittén skall genom majoritetsbeslut anta en arbetsordning, som skall godkännas av rådet sedan yttrande har inhämtats från kommissionen.

8. Europeiska gemenskapernas kommission skall förse Rådgivande kommittén med sekretariatstjänster.

Artikel 83

Rådgivande kommitténs uppgifter

Rådgivande kommittén skall på begäran av Europeiska gemenskapernas kommission, Administrativa kommissionen eller på eget initiativ

- a) utreda allmänna eller principiella frågor eller problem som uppkommer vid tillämpningen av de förordningar som har antagits inom ramen för bestämmelserna i artikel 51 i fördraget,
- b) avge yttranden till Administrativa kommissionen och förslag till ändringar i förordningarna.

AVDELNING VI

DIVERSE BESTÄMMELSER

Artikel 84

Samarbete mellan behöriga myndigheter

1. De behöriga myndigheterna i medlemsstaterna skall till varandra översända all information om

- a) åtgärder som har vidtagits för att tillämpa denna förordning,
- b) ändringar i nationell lagstiftning som kan påverka tillämpningen av denna förordning.

2. Vid tillämpningen av denna förordning skall myndigheterna och institutionerna i medlemsstaterna bistå varandra och handla som om de tillämpade sin egen lagstiftning. Den administrativa hjälp som dessa myndigheter och institutioner tillhandahåller skall som regel vara kostnadsfri. Medlemsstaternas behöriga myndigheter kan dock komma överens om att vissa kostnader skall ersättas.

3. Medlemsstaternas myndigheter och institutioner kan vid tillämpningen av denna förordning ta direkt kontakt med varandra och med de personer som berörs eller deras företrädare.

4. En medlemsstats myndigheter, institutioner och domstolar får inte avvisa en ansökan eller andra handlingar som lämnas in till dem på grund av att de har skrivits på en annan medlemsstats officiella språk. De kan i förekommande fall åberopa bestämmelserna i artikel 81 b.

Artikel 85

Befrielse från eller minskning av skatter — Undantag från bestyrkande

1. Befrielse från eller minskning av skatter, stämpelavgifter, notariats- eller registreringsavgifter som föreskrivs i en medlemsstats lagstiftning för intyg eller handlingar som krävs enligt denna stats lagstiftning skall utsträckas till liknande handlingar som krävs enligt en annan medlemsstats lagstiftning eller enligt denna förordning.

2. Alla utlåtanden, handlingar och intyg som kan krävas för tillämpningen av denna förordning skall undantas från krav på bestyrkande av diplomatiska eller konsulära myndigheter.

Artikel 86

Ansökningar, förklaringar eller överklaganden som lämnas in till en myndighet, institution eller domstol i en annan medlemsstat än den behöriga staten

En ansökan, förklaring eller ett överklagande som enligt en medlemsstats lagstiftning skulle ha kommit till en myndighet, institution eller domstol i denna stat inom en viss tid skall anses ha kommit i rätt tid om den inom samma tidsperiod kommer till en motsvarande myndighet, institution eller domstol i en annan medlemsstat. I ett sådant fall skall myndigheten, institutionen eller domstolen som tar emot ansökan, förklaringen eller överklagandet utan dröjsmål vidarebefordra handlingen till den

rätta myndigheten, institutionen eller domstolen i den förra medlemsstaten, antingen direkt eller genom de rätta myndigheterna i de berörda medlemsstaterna. Den dag då ansökan, förklaringen eller överklagandet kom till myndigheten, institutionen eller domstolen i den andra medlemsstaten skall anses som ankomstdag hos den rätta myndigheten, institutionen eller domstolen.

Artikel 87

Läkarundersökningar

1. De läkarundersökningar som föreskrivs i en medlemsstats lagstiftning kan på den behöriga institutionens begäran utföras inom en annan medlemsstats territorium genom institutionen på den ort där den person som har rätt till förmåner vistas eller är bosatt enligt villkoren i den tillämpningsförfordning som avses i artikel 97 eller, om sådana saknas, enligt de villkor som de behöriga myndigheterna i de berörda medlemsstaterna kommer överens om.

2. Läkarundersökningar som utförs enligt villkoren i punkt 1 skall anses utförda inom den behöriga statens territorium.

Artikel 88

Överföring från en medlemsstat till en annan av betalningar enligt denna förordning

Om inte annat följer av artikel 106 i fördraget, skall penningöverföringar enligt denna förordning ske enligt de överenskommelser som gäller mellan medlemsstaterna vid tidpunkten för överföringen. Om inte några sådana överenskommelser finns mellan två medlemsstater, skall de behöriga myndigheterna i dessa stater eller de myndigheter som svarar för internationella betalningar gemensamt besluta om de åtgärder som behövs för att utföra sådana överföringar.

Artikel 89

Särskilda regler för tillämpningen av vissa lagstiftningar

Särskilda regler för tillämpningen av vissa medlemsstaters lagstiftning finns i bilaga 5.

Artikel 90

Bostadsbidrag och familjeförmåner som införs efter att denna förordning trätt i kraft

Bostadsbidrag och, i fallet Luxemburg, familjeförmåner som införs efter denna förordnings ikraftträdande av demografiska orsaker skall inte betalas ut till personer som är bosatta i andra medlemsstater än den behöriga.

Artikel 91

Avgifter som skall betalas av arbetsgivare eller företag utanför den behöriga staten

En arbetsgivare skall inte vara skyldig att betala högre avgifter på grund av att han bedriver sin verksamhet eller att hans företag har sitt säte inom en annan medlemsstats territorium än den behöriga statens.

Artikel 92

Uppbörd av avgifter

1. Uppbörd av avgifter som skall betalas till en institution i en medlemsstat kan göras inom en annan medlemsstats territorium enligt det administrativa förfarande och med de garantier och privilegier som gäller för uppbörd av avgift som skall betalas till en motsvarande institution i den sistnämnda medlemsstaten.

2. Regler om tillämpningen av bestämmelserna i punkt 1 skall, i den utsträckning som behövs, finnas i den tillämpningsförfordning som avses i artikel 97 eller i överenskommelser mellan två eller flera medlemsstater. Dessa regler kan även gälla indrivning av avgifter.

Artikel 93

Betalningsskyldiga institutioners rätt gentemot en skadeståndsansvarig tredje part

1. Om en person får förmåner enligt lagstiftningen i en medlemsstat för en skada till följd av en händelse som har inträffat inom en annan stats territorium, gäller följande regler om rättsförhållandet mellan den institution

som svarar för förmånerna och en tredje part som är skyldig att ersätta skadan:

- a) Om institutionen i kraft av den lagstiftning som den tillämpar inträder i den rätt att kräva ersättning som förmånstagaren har gentemot en tredje part, skall detta inträde erkännas av varje medlemsstat.
- b) Om institutionen har en självständig rätt till krav gentemot en tredje part, skall denna rätt erkännas av varje medlemsstat.

2. Om en person får förmåner enligt en medlemsstats lagstiftning för en skada till följd av en händelse som har inträffat inom en annan medlemsstats territorium, skall bestämmelserna i denna lagstiftning, om i vilka situationer arbetsgivare eller deras anställda skall undantas från civilrättsligt ansvar, gälla denna person eller den behöriga institutionen.

Bestämmelserna i punkt 1 skall även gälla krav som en betalningsskyldig institution har gentemot en arbetsgivare eller hans anställda i fall då dessa inte är undantagna från ansvar.

AVDELNING VII

ÖVERGÅNGS- OCH SLUTBESTÄMMELSER

Artikel 94

Övergångsbestämmelser för anställda

1. Ingen rätt skall förvärfas enligt denna förordning för en period före den 1 oktober 1972 eller för den dag då förordningen började gälla inom den berörda medlemsstats territorium.

2. Alla försäkringsperioder och i förekommande fall alla anställnings- eller bosättningsperioder som har fullgjorts enligt en medlemsstats lagstiftning före den 1 oktober 1972 eller före den dag då förordningen började gälla inom denna medlemsstats territorium skall beaktas vid fastställande av rätt till förmåner enligt denna förordning.

3. Om något annat inte följer av bestämmelserna i punkt 1 skall rätt till förmåner enligt denna förordning förvärfas även om rätten hänförs till ett försäkringsfall som inträffade före den 1 oktober 1972 eller före den dag då förordningen började gälla inom den berörda medlemsstats territorium.

4. Varje förmån som inte har beviljats eller som har innehållits på grund av en persons medborgarskap eller bosättningsort skall efter ansökan av honom beviljas eller utges från och med den 1 oktober 1972 eller den dag då denna förordning började gälla inom den berörda medlemsstats territorium, under förutsättning att den rätt som tidigare har fastställts inte har medfört utbetalning av ett engångsbelopp.

5. Rättigheter för personer, som har beviljats pension före den 1 oktober 1972 eller den dag då denna förordning började gälla inom den berörda medlemsstats territorium, kan på begäran av den berörda personen omprövas med beaktande av bestämmelserna i denna för-

ordning. Denna bestämmelse skall även gälla andra förmåner som avses i artikel 78.

6. Om en ansökan som avses i punkt 4 eller 5 lämnas in inom två år från den 1 oktober 1972 eller från den dag då förordningen började gälla inom den berörda medlemsstats territorium, skall rättigheter som har förvärfats enligt denna förordning gälla från denna dag, och bestämmelserna i en annan medlemsstats lagstiftning om förverkande av eller begränsning i rätten till förmåner kan inte återopas mot den berörda personen.

7. Om en ansökan som avses i punkt 4 eller 5 lämnas in efter utgången av tvåårsperioden efter den 1 oktober 1972 eller efter den dag då förordningen började gälla inom den berörda medlemsstats territorium, skall rättigheter som inte har förverkats eller inte har fallit bort genom en tidsspärr, gälla från den dag då ansökan lämnades in, såvida inte förmånligare bestämmelser gäller enligt en medlemsstats lagstiftning.

8. I fall av sklerogen pneumokonios skall bestämmelserna i artikel 57.3 c gälla kontantförmåner för en arbetssjukdom vars kostnad inte har kunnat fördelas mellan de berörda institutionerna före den 1 oktober 1972 på grund av att en överenskommelse mellan de berörda institutionerna saknades.

9. Genomförandet av bestämmelserna i artikel 73.2 skall inte innebära att några rättigheter som var i kraft den 1 oktober 1972 eller det datum då denna förordning träder i kraft i medlemsstaten i fråga förminskas. Vad gäller personer som vid detta datum har mer gynnsamma förmåner som resultat av bilaterala avtal med Frankrike, skall dessa avtal fortsätta gälla så länge personen omfattas av fransk lagstiftning. Därvid skall det bortses från avbrott som varar kortare än en månad och från perioder för vilka arbetslöshets- eller sjukförsäkringsförmåner utbetalas. Förfarandet för genomförandet av dessa bestämmelser skall fastställas genom den genomförande-förordning som avses i artikel 97.

*Artikel 95***Bilagor till denna förordning**

Ändringar i bilagorna till denna förordning får ske genom att rådet, på begäran av en eller flera medlemsstater, antar en förordning på kommissionens förslag och efter samråd med administrativa kommissionen.

*Artikel 96***Anmälan enligt vissa bestämmelser**

1. De anmälningar som avses i artikel 1 j, 5 och 8.2 skall sändas till ordföranden för Europeiska gemenskapernas råd. De skall ange den dag då de berörda lagarna och systemen träder i kraft eller, beträffande de anmälningar som avses i artikel 1 j, den dag från och med vilket denna förordning skall tillämpas på de system som avses i medlemsstaternas förklaringar.

2. Anmälningar enligt bestämmelserna i punkt 1 skall offentliggöras i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*.

*Artikel 97***Tillämpningsförfordning**

En ytterligare förordning skall ange hur denna förordning skall genomföras.

Denna förordning är till alla delar bindande och direkt tillämplig i alla medlemsstater.

Utfärdad i Luxemburg den 14 juni 1971.

*Artikel 98***Ny prövning av frågan om utbetalning av familjeförmåner**

Före den 1 januari 1973 skall rådet på kommissionens förslag, och i syfte att finna en gemensam lösning för alla medlemsstater, åter pröva frågan om utbetalning av familjeförmåner till familjemedlemmar som inte är bosatta inom den behöriga statens territorium.

*Artikel 99***Ikraftträdande**

Denna förordning skall träda i kraft den första dagen i den sjunde månaden efter det att den tillämpningsförfordning som anges i artikel 97 offentliggjorts i *Europeiska gemenskapernas officiella tidning*. Genom denna förordning och tillämpningsförfordningen upphävs följande förordningar:

- Rådets förordning nr 3 om social trygghet för migrerande arbetare,
- Rådets förordning nr 4 om genomförande av och tillägg till förordning nr 3⁽¹⁾, och
- Rådets förordning nr 36/63/EEG av den 2 april 1963 om social trygghet för gränsarbetare⁽²⁾.

Bestämmelserna i artikel 82 och 83 om inrättandet av en rådgivande kommitté skall dock träda i kraft samma dag som den tillämpningsförfordning som anges i artikel 97 offentliggörs.

På rådets vägnar

M. COINTAT

Ordförande

⁽¹⁾ EGT nr 30, 16.12.1958, 597/58.

⁽²⁾ EGT nr 62, 20.4.1963, s. 1314/63.

BILAGA 1

(Artikel 1 u i förordningen)

Särskilda bidrag vid barns födelse som inte omfattas av förordningen enligt artikel 1 u

A. BELGIEN

Bidrag vid barns födelse.

B. TYSKLAND

Inga.

C. FRANKRIKE

- a) Bidrag före barns födelse.
- b) Bidrag efter barns födelse.

D. ITALIEN

Inga.

E. LUXEMBURG

Bidrag vid barns födelse.

F. NEDERLÄNDERNA

Inga.

BILAGA 2

(Artiklarna 7.2 c och 3.3 i förordningen)

Bestämmelser i de konventioner om social trygghet som fortsätter vara tillämpliga trots vad som sägs i artikel 6 i denna förordning; bestämmelser i de konventioner om social trygghet som inte är tillämpliga på alla personer som omfattas av förordningen

ALLMÄNNA ANMÄRKNINGAR

1. I den mån bestämmelserna i denna bilaga innehåller hänvisningar till andra konventioner, skall dessa bytas ut mot hänvisningar till motsvarande bestämmelser i denna förordning, såvida inte konventionernas bestämmelser också finns i bilagan.
2. Den uppsägningklausul som ingår i en konvention om social trygghet, av vilken några bestämmelser anges i denna bilaga, skall fortsätta att tillämpas vad gäller de bestämmelserna.

A

Bestämmelser i de konventioner om social trygghet som fortsätter vara tillämpliga trots vad som sägs i artikel 6 i denna förordning

(Artikel 7.2 c i förordningen)

1. BELGIEN — TYSKLAND

- a) Artiklarna 3 och 4 i slutprotokollet till den allmänna konventionen av den 7 december 1957, liksom i tilläggsprotokollet av den 10 november 1960.
- b) Tilläggsavtal nr 3 av den 7 december 1957 till den allmänna konventionen av samma datum, liksom i tilläggsprotokollet av den 10 november 1960 (utbetalning av pensioner för perioden som föregick den allmänna konventionens ikraftträdande).

2. BELGIEN — FRANKRIKE

- a) Artiklarna 13, 16 och 23 i tilläggsavtalet av den 17 januari 1948 till den allmänna konventionen av samma datum (arbetare i gruvor och liknande företag).
- b) Skriftväxlingen av den 27 februari 1953 (om tillämpning av artikel 4.2 i den allmänna konventionen av den 17 januari 1948).
- c) Skriftväxlingen av den 29 juli 1953 om bidrag till äldre, anställda personer.

3. BELGIEN — ITALIEN

Artikel 29 i konventionen av den 30 april 1948.

4. BELGIEN — LUXEMBURG

Artiklarna 3, 4, 5, 6 och 7 i konventionen av den 16 november 1959, liksom i konventionen av den 12 februari 1964 (gränsarbetare).

5. BELGIEN — NEDERLÄNDERNA

Inga.

6. TYSKLAND — FRANKRIKE

- a) Artiklarna 11.1, 16 (andra stycket) och 19 i den allmänna konventionen av den 10 juli 1950.
- b) Artikel 9 i tilläggsavtal nr 1 av den 10 juli 1950 till den allmänna konventionen av samma datum (arbetare i gruvor och liknande företag).
- c) Tilläggsavtal nr 4 av den 10 juli 1950 till den allmänna konventionen av samma datum, liksom i tillfogade avsnitt nr 2 av den 18 juni 1955.
- d) Avdelning I och III av tillfogade avsnitt nr 2 av den 18 juni 1955.
- e) Punkt 6, 7 och 8 i det allmänna protokollet av den 10 juli 1950 till konventionen av samma datum.
- f) Avdelning II, III och IV i avtalet av den 20 december 1963 (om social trygghet i Saar).

7. TYSKLAND — ITALIEN

- a) Artiklarna 3.2, 23.2, 26 och 36.3 i konventionen av den 5 maj 1953 (om socialförsäkring).
- b) Tilläggsavtalet av den 12 maj 1953 till konventionen av den 5 maj 1953 (om pensionsutbetalningar för perioden som föregick konventionens ikraftträdande).

8. TYSKLAND — LUXEMBURG

Artiklarna 4, 5, 6 och 7 i fördraget av den 11 juli 1959 (lösning av tvisten mellan Tyskland och Luxemburg) och artikel 11 2 b i konventionen av den 14 juli 1960 (förmåner vid sjukdom och moderskap för personer som valt tillämpning av lagstiftningen i det land från vilket de kommer).

9. TYSKLAND — NEDERLÄNDERNA

- a) Artikel 3.2 i konventionen av den 29 mars 1951.
- b) Artiklarna 2 och 3 i tilläggsavtal nr 4 av den 21 december 1956 till konventionen av den 29 mars 1951 (om reglering av de rättigheter som förvärvats av nederländska arbetare under det tyska socialförsäkringssystemet mellan den 13 maj 1940 och den 1 september 1945).

10. FRANKRIKE — ITALIEN

- a) Artiklarna 20 och 24 i den allmänna konventionen av den 31 mars 1948.
- b) Skriftväxlingen av den 3 mars 1956 (sjukförmåner för säsongsarbetare inom jordbruket).

11. FRANKRIKE — LUXEMBURG

Artiklarna 11 och 14 i tilläggsavtalet av den 12 november 1949 till den allmänna konventionen av samma datum (arbetare i gruvor och liknande företag).

12. FRANKRIKE — NEDERLÄNDERNA

Artikel 11 i tilläggsavtalet av den 1 juni 1954 till den allmänna konventionen av den 7 januari 1950 (arbetare i gruvor och liknande företag).

13. ITALIEN — LUXEMBURG

Artiklarna 18.2 och 24 i den allmänna konventionen av den 29 maj 1951.

14. ITALIEN — NEDERLÄNDERNA

Artikel 21.2 i den allmänna konventionen av den 28 oktober 1952.

15. LUXEMBURG — NEDERLÄNDERNA

Inga.

B

Bestämmelser i de konventioner som inte är tillämpliga på alla personer som omfattas av förordningen

(Artikel 3.3 i förordningen)

1. BELGIEN — TYSKLAND

- a) Artiklarna 3 och 4 i slutprotokollet till den allmänna konventionen av den 7 december 1957, liksom i tilläggsprotokollet av den 10 november 1960.
- b) Tilläggsavtal nr 3 av den 7 december 1957 till den allmänna konventionen av samma datum, liksom i tilläggsprotokollet av den 10 november 1960 (utbetalning av pensioner för perioden som föregick den allmänna konventionens ikraftträdande).

2. BELGIEN — FRANKRIKE

- a) Skriftväxlingen av den 29 juli 1953 om bidrag till äldre, anställda personer.
- b) Artikel 23 i tilläggsavtalet av den 17 januari 1948 till den allmänna konventionen av samma datum (gruvarbetare e. d.).
- c) Skriftväxlingen av den 17 februari 1953 (om tillämpning av artikel 4.2 i den allmänna konventionen av den 17 januari 1948).

3. BELGIEN — ITALIEN

Inga.

4. BELGIEN — LUXEMBURG

Inga.

5. BELGIEN — NEDERLÄNDERNA

Inga.

6. TYSKLAND — FRANKRIKE

- a) Artiklarna 16 (2) och 19 i den allmänna konventionen av den 10 juli 1950.
- b) Tilläggsavtal nr 4 av den 10 juli 1950 till den allmänna konventionen av samma datum, liksom i tillfogade avsnitt nr 2 av den 18 juni 1955.
- c) Avdelning I och III av tillfogade avsnitt nr 2 av den 18 juni 1955.
- d) Punkt 6, 7 och 8 i det allmänna protokollet av den 10 juli 1950 till den allmänna konventionen av samma datum.
- e) Avdelning II, III och IV i avtalet av den 20 december 1963 (om social trygghet i Saar).

7. TYSKLAND — ITALIEN

- a) Artiklarna 3.2 och 26 i konventionen av den 5 maj 1953 (om socialförsäkring).
- b) Tilläggsavtalet av den 12 maj 1953 till konventionen av den 5 maj 1953 (om pensionsutbetalningar för perioden som föregick konventionens ikraftträdande).

8. TYSKLAND — LUXEMBURG

Artiklarna 4, 5, 6 och 7 i fördraget av den 11 juli 1959 (lösning av tvisten mellan Tyskland och Luxemburg).

9. TYSKLAND — NEDERLÄNDERNA

a) Artikel 3.2 i konventionen av den 29 mars 1951.

b) Artiklarna 2 och 3 i tilläggsavtal nr 4 av den 21 december 1956 till konventionen av den 29 mars 1951 (om reglering av de rättigheter förvärvades av nederländska arbetare under det tyska socialförsäkringsystemet mellan den 13 maj 1940 och den 1 september 1945).

10. FRANKRIKE — ITALIEN

a) Artiklarna 20 och 24 i den allmänna konventionen av den 31 mars 1948.

b) Skriftväxlingen av den 3 mars 1956 (sjukförmåner för säsongarbetare inom jordbruket).

11. FRANKRIKE — LUXEMBURG

Inga.

12. FRANKRIKE — NEDERLÄNDERNA

Inga.

13. ITALIEN — LUXEMBURG

Inga.

14. ITALIEN — NEDERLÄNDERNA

Inga.

15. LUXEMBURG — NEDERLÄNDERNA

Inga.

BILAGA 3

(Artikel 37.2 i förordningen)

Lagstiftning som avses i artikel 37.1 i förordningen, enligt vilken belopp för invaliditetsförmåner är oberoende av försäkringsperiodens längd

A. BELGIEN

Lagstiftning som berör det allmänna invaliditetssystemet, det särskilda systemet för gruvarbetare samt det särskilda systemet för sjömän inom handelsflottan samt lagstiftning om försäkring i fråga om arbetsförmåga för egenföretagare.

B. TYSKLAND

Ingen.

C. FRANKRIKE

All lagstiftning som rör invaliditetsförsäkring utom den som ingår i systemet för social trygghet för gruvarbetare.

D. ITALIEN

Ingen.

E. LUXEMBURG

Ingen.

F. NEDERLÄNDERNA

Lagen om försäkring mot arbetsförmåga av den 18 februari 1966.

BILAGA 4

(Artikel 40.4 i förordningen)

Överensstämmelse mellan medlemsstaternas lagstiftningen om villkor om graden av invaliditet

BELGIEN

Medlems- stater	System som tillämpas av medlemsstaters institutioner som har fattat beslut om invaliditetsgraden	System som tillämpas av belgiska institutioner för vilka beslutet är bindande då överensstämmelse föreligger			
		Allmänt system	System för gruvarbetare		System för sjömän
			Allmän invaliditet	Arbetsinvaliditet	
FRANKRIKE	1. Allmänt system — Grupp 3 (stadigvarande tillsyn) — Grupp 2 — Grupp 1	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse
	2. System för jordbrukare — Total allmän invaliditet — 2/3 allmän invaliditet — Stadigvarande tillsyn	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse
	3. System för gruvarbetare — Partiell allmän invaliditet — Stadigvarande tillsyn — Arbetsinvaliditet	} Ö-stämmelse Inte ö-stämmelse	} Ö-stämmelse Inte ö-stämmelse	} Ö-stämmelse Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse Inte ö-stämmelse
	4. System för sjömän — Allmän invaliditet — Stadigvarande tillsyn — Arbetsinvaliditet	} Ö-stämmelse Inte ö-stämmelse	} Ö-stämmelse Inte ö-stämmelse	} Ö-stämmelse Inte ö-stämmelse	} Ö-stämmelse Inte ö-stämmelse
ITALIEN	1. Allmänt system — invaliditet — arbetare — invaliditet — tjänstemän	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse
	2. System för sjömän — Arbetsoförmåga för arbete till sjöss	Inte ö-stämmelse	Inte ö-stämmelse	Inte ö-stämmelse	Inte ö-stämmelse
LUXEM- BURG	Invaliditet — arbetare Invaliditet — tjänstemän	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse	} Ö-stämmelse

FRANKRIKE

Medlemsstater	System som tillämpas av franska institutioner för vilka beslutet är bindande då överensstämmelse föreligger	Allmänt system			System för jordbrukare			System för gruvarbetare			System för sjömän			
		System som tillämpas av medlemsstaters institutioner som har fattat beslut om invaliditetsgraden	Grupp 1	Grupp 2	Grupp 3	2/3 invaliditet	Total invaliditet	Stadig tillsyn	2/3 allmän invaliditet	Stadig tillsyn	Arbetsinvaliditet	2/3 allmän invaliditet	Total arbetsinvaliditet	Stadig tillsyn
			Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse
BELGIEN	1. Allmänt system	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
	2. System för gruvarbetare	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
	— Partiell allmän invaliditet	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
	3. System för sjömän	Ö-stäm-melse ⁽¹⁾	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse ⁽¹⁾	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse ⁽¹⁾	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
ITALIEN	1. Allmänt system	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
	— invaliditet — arbetare	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
	— invaliditet — tjänstemän	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
	2. System för sjömän	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
	Arbetoförmåga för arbete till sjöss	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
LUXEMBURG	Invaliditet — arbetare	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	
	Invaliditet — tjänstemän	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	Inte ö-stäm-melse	

⁽¹⁾ I den mån den invaliditet som den belgiska institutionen erkänner är allmän invaliditet.

⁽²⁾ Endast om den belgiska institutionen har medgett att arbetare inte är i stånd att arbeta under jorden eller på marknivå.

ITALIEN

Medlems- stater	System som tillämpas av medlemsstaters institutioner som har fattat beslut om invaliditetsgraden	System som tillämpas av italienska institutioner för vilka beslutet är bindande då överensstämmelse föreligger		
		Allmänt system		System för sjömän Arbetsförmåga för arbete till sjöss
		Arbetare	Tjänstemän	
BELGIEN	1. Allmänt system	Överensstämmelse	Överensstämmelse	Inte överensstämmelse
	2. System för gruvarbetare — Partiell allmän invaliditet — Arbetsinvaliditet	Överensstämmelse Inte överensstämmelse	Överensstämmelse Inte överensstämmelse	Inte överensstämmelse Inte överensstämmelse
	3. System för sjömän	Inte överensstämmelse	Inte överensstämmelse	Inte överensstämmelse
FRANKRIKE	1. Allmänt system — Grupp 3 (stadigvarande tillsyn) — Grupp 2 — Grupp 1	} Överensstämmelse	} Överensstämmelse	} Inte överensstämmelse
	2. System för jordbrukare — Total allmän invaliditet — Partiell allmän invaliditet — Stadigvarande tillsyn	} Överensstämmelse	} Överensstämmelse	} Inte överensstämmelse
	3. System för gruvarbetare — Partiell allmän invaliditet — Stadigvarande tillsyn — Arbetsinvaliditet	} Överensstämmelse Inte överensstämmelse	} Överensstämmelse Inte överensstämmelse	} Inte överensstämmelse Inte överensstämmelse
	4. System för sjömän — Partiell allmän invaliditet — Stadigvarande tillsyn — Arbetsinvaliditet	} Inte överensstämmelse	} Inte överensstämmelse	} Inte överensstämmelse
LUXEM- BURG	Invaliditet — arbetare Invaliditet — tjänstemän	Överensstämmelse Överensstämmelse	Överensstämmelse Överensstämmelse	} Inte överensstämmelse

LUXEMBURG

Medlemsstater	System som tillämpas av medlemsstaters institutioner som har fattat beslut om invaliditetsgraden	System som tillämpas av luxemburgska institutioner för vilka beslutet är bindande då överensstämmelse föreligger	
		Invaliditet — arbetare	Invaliditet — tjänstemän
BELGIEN	1. Allmänt system	Överensstämmelse	Överensstämmelse
	2. System för gruvarbetare — Partiell allmän invaliditet — Arbetsinvaliditet	Överensstämmelse Inte överensstämmelse	Överensstämmelse Inte överensstämmelse
	3. System för sjömän	Överensstämmelse ⁽¹⁾	Inte överensstämmelse ⁽¹⁾
FRANKRIKE	1. Allmänt system — Grupp 3 (stadigvarande tillsyn) — Grupp 2 — Grupp 1	} Överensstämmelse	} Överensstämmelse
	2. System för jordbrukare — Total allmän invaliditet — 2/3 allmän invaliditet — Stadigvarande tillsyn	} Överensstämmelse	} Överensstämmelse
	3. System för gruvarbetare — 2/3 allmän invaliditet — Stadigvarande tillsyn — Arbetsinvaliditet	} Överensstämmelse Inte överensstämmelse	} Överensstämmelse Inte överensstämmelse
	4. System för sjömän — Partiell allmän invaliditet — Stadigvarande tillsyn — Arbetsinvaliditet	} Överensstämmelse Inte överensstämmelse	} Överensstämmelse Inte överensstämmelse
ITALIEN	1. Allmänt system — invaliditet — arbetare — invaliditet — präster 2. System för sjömän — olämplighet för arbete till hars	Överensstämmelse Överensstämmelse	} Inte överensstämmelse

⁽¹⁾ I den mån den invaliditet som den belgiska institutionen erkänner är allmän invaliditet.

BILAGA 5

(Artikel 89 i förordningen)

Särskilda regler för tillämpningen av vissa medlemsstaters lagstiftning

A. BELGIEN

1. Bestämmelserna i artikel 1 a i skall inte tillämpas på egenföretagare eller andra personer som har rätt till medicinsk behandling enligt lagen av den 9 augusti 1963 om upprättande och organisation av ett obligatoriskt system för sjuk- och invaliditetsförsäkringar, såvida de inte har rätt till samma skydd i egenskap av anställda.
2. Vid den behöriga belgiska institutionens tillämpning av bestämmelserna i avdelning III kapitel 7 och 8 i denna förordning skall ett barn anses växa upp i den medlemsstat inom vars territorium barnet är bosatt.
3. Vid tillämpningen av förordningens artikel 46.2 skall perioder som har fullgjorts inom försäkringen för ålderspension enligt belgisk lagstiftning före den 1 januari 1945 även godtas som försäkringsperioder som har fullgjorts enligt den belgiska lagstiftningen om det allmänna invaliditetssystemet och systemet för sjömän.

B. TYSKLAND

1. a) Om tysk lagstiftning om olycksfallsförsäkring inte redan medger detta, skall de tyska institutionerna även utge ersättning enligt denna lagstiftning för olycksfall i arbetet (och arbetssjukdomar) som har inträffat i Alsace-Lorraine före den 1 januari 1919, och för vars kostnader franska institutioner inte har övertagit ansvaret enligt beslutet av Nationernas förbunds råd den 21 juni 1921 (Reichsgesetzblatt, s. 1289), så länge personen eller hans efterlevande är bosatta i en medlemsstat.
- b) Bestämmelserna i förordningens artikel 10 påverkar inte de bestämmelser, enligt vilka olycksfall (och arbetssjukdomar) som inträffar utanför Förbundsrepubliken Tysklands territorium och perioder som har fullgjorts utanför detta territorium inte föranleder utbetalning av förmåner eller endast föranleder utbetalning av förmåner under vissa villkor när de berättigade personerna är bosatta utanför Förbundsrepubliken Tysklands territorium.
2. a) För att avgöra om perioder som enligt tysk lagstiftning är avbrottsperioder (Ausfallzeiten) eller tillgodoräkningsperioder (Zurechnungszeiten) skall beaktas som sådana, skall obligatoriska avgifter som har betalats enligt en annan medlemsstats lagstiftning och försäkring enligt en annan medlemsstats försäkringssystem behandlas som obligatoriska avgifter som har betalats enligt tysk lagstiftning och som försäkring enligt det tyska systemet för pensionsförsäkring. Denna bestämmelse skall inte gälla den tyska åldersförsäkringen för jordbrukare eller motsvarande särskilda system i de andra medlemsstaterna.

Vid beräkningen av antalet kalendermånader, som har förflutit mellan tidpunkten för inträdet i försäkringssystemet och försäkringsfallet, skall perioder mellan dessa två tidpunkter som har beaktats enligt en annan medlemsstats lagstiftning inte beaktas, liksom inte heller perioder under vilka personen fått pension.

- b) Bestämmelserna i a skall inte gälla den standardberäknade avbrottsperioden (pauschale Ausfallzeit). Denna skall beräknas uteslutande på grundval av tyska försäkringsperioder.

- c) Vid beaktande av en tillgodoräkningsperiod (Zurechnungszeit) enligt den tyska lagstiftningen om pensionsförsäkring för gruvarbetare skall dessutom krävas att den sista avgift som har betalats enligt tysk lagstiftning har betalats till pensionsförsäkringen för gruvarbetare.
- d) För beräkningen av tyska ersättningsperioder (Ersatzzeiten) skall uteslutande tysk nationell lagstiftning gälla.
- e) Oavsett bestämmelsen i d skall följande bestämmelser gälla försäkrade enligt det tyska systemet för pensionsförsäkring som var bosatta inom tyska territorier under nederländsk administration under perioden den 1 januari 1948-31 juli 1963. Vid beräkning av tyska ersättningsperioder (Ersatzzeiten) enligt artikel 1251.2 i den tyska lagen om social trygghet (RVO) eller motsvarande bestämmelser, skall betalning av avgifter till den nederländska försäkringen under denna period anses som likvärdig med en försäkringspliktig anställning eller verksamhet som egenföretagare.
3. Vad gäller betalning till tyska sjukkassor skall betalningen av de avgifter som avses i förordningens artikel 26.2 inte ske förrän ett beslut om pension har fattats.
4. Vid avgörandet av om det är fråga om ett barn med rätt till pension för barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna, skall förmåner enligt förordningens artikel 78 eller en annan familjeförmån som utges enligt fransk lagstiftning för ett minderårigt barn som är bosatt i Frankrike betraktas som barnpension enligt tysk lagstiftning.
5. Om tillämpningen av denna förordning eller senare förordningar om social trygghet medför exceptionella kostnader för vissa sjukförsäkringsinstitutioner kan dessa kostnader helt eller delvis kompenseras. I sin egenskap av förbindelsesorgan (sjukförsäkring) skall de lokala sjukkassornas förbund och andra sjukkassors centrala organisationer gemensamt komma överens om sådan kompensation. Medel för denna kompensation skall tas ut av alla sjukförsäkringsinstitutioner i proportion till det genomsnittliga antalet medlemmar, pensionärer frånräknade, under det närmast föregående året.
6. Om den institution som är behörig att bevilja familjeförmåner i enlighet med avdelning III kapitel 7 i förordningen är en tysk institution skall en person som är obligatoriskt försäkrad mot arbetslöshet, eller en person som till följd av en sådan försäkring mottar kontantförmåner inom ett sjukförsäkringssystem eller mottar andra förmåner, betraktas som anställd (artikel 1 a i förordningen).

C. FRANKRIKE

1. a) Bidrag till äldre anställda, bidrag till äldre egenföretagare och åldersbidrag till jordbrukare skall utges enligt de villkor som gäller för franska arbetare enligt fransk lagstiftning till alla anställda eller egenföretagare som är medborgare i andra medlemsstater och vilka vid tidpunkten för sin ansökan är bosatta inom franskt territorium.
- b) Detsamma skall gälla flyktingar och statslösa personer.
- c) Bestämmelserna i denna förordning skall inte påverka de bestämmelser i fransk lagstiftning enligt vilka uteslutande perioder av arbete som anställd eller perioder som jämställs med sådana eller, i förekommande fall, perioder av arbete som egenföretagare inom den franska republikens europeiska departement och utomeuropeiska departement (Guadeloupe, Guyana, Martinique och Réunion) skall ge rätt till bidrag till äldre anställda.

2. Det särskilda bidraget och den kumulativa ersättningen enligt den särskilda lagstiftningen om social trygghet i gruvor skall endast utges till anställda i franska gruvor.
3. Lag nr 65-555 av den 10 juli 1965, som ger franska medborgare som är eller har varit förvärvsverk-samma i utlandet rätt att ansluta sig till det frivilliga åldersförsäkringssystemet, skall gälla medbor-gare i andra medlemsstater på följande villkor:
 - Den förvärvsverksamhet som ger rätt till frivillig försäkring enligt det franska systemet får inte bedrivas eller ha bedrivits inom franskt territorium eller inom en annan medlemsstats territorium, i vilken stat den anställde eller egenföretagaren är medborgare.
 - Den anställde eller egenföretagaren skall, när han ansöker om försäkring enligt lagen, styrka att han antingen har varit bosatt i Frankrike i minst tio år, i en följd eller sammanlagt under flera perioder, eller att han oavbrutet har varit omfattad av fransk lagstiftning, obligatoriskt eller ge-nom frivillig fortsättningsförsäkring, under lika lång tid.
4. Enligt artikel 73.3 i förordningen skall begreppet familjeförmåner innefatta
 - a) bidrag för barns födelse i artikel L 516 i lagen om social trygghet,
 - b) familjebidragen i artikel L 524 och L 531 i lagen om social trygghet, och
 - c) de kompenserande bidrag för skatt efter inkomstslag som anges i artikel L 532 i lagen om social trygghet.

Denna förmån kan dock bara ges om den lön som mottagits under perioden varit föremål för fransk inkomstskatt.
 - d) Dessutom innefattas det bidrag till ensamstående med barn som anges i artikel 533 i lagen om social trygghet.

D. ITALIEN

Inga.

E. LUXEMBURG

Utan hinder av bestämmelserna i artikel 94.2 i denna förordning skall försäkringsperioder, eller perioder som betraktas som sådana, som har fullgjorts före den 1 januari 1946 enligt luxemburgsk lagstiftning om pensionsförsäkring vid invaliditet, ålderdom eller dödsfall beaktas vid tillämpningen av denna lagstiftning endast i sådan omfattning att rättigheter under förvärvande var bevarade till den 1 januari 1959, eller senare kunde återfås enligt endast denna lagstiftning eller enligt gällande eller kommande bilaterala konventioner. I fall där flera bilaterala konventioner gäller skall de äldsta försäkringsperioderna eller perioderna som betraktas som sådana beaktas.

F. NEDERLÄNDERNA

1. Sjukvårdskonstnadsförsäkring

- a) En person som uppbär ålderspension enligt nederländsk lagstiftning och ålderspension enligt lags-tiftningen i en annan medlemsstat anses vid tillämpningen av förordningens artikel 27 eller 28 ha rätt till vårdförmåner om han uppfyller de villkor som krävs för tillgång till sjukförsäkringssyste-met för äldre personer eller de frivilliga försäkringssystem som fastställs i lagen om sjuk-kassor (Ziekenfondswet), om så är lämpligt med beaktande av artikel 9.

- b) Avgiften för frivillig sjukförsäkring för äldre skall, vad gäller personer som är bosatta i en annan medlemsstat, belöpa sig till halva summan av den genomsnittliga sjukvårdskostnaden i Nederländerna för en äldre person med familj.

2. *Tillämpning av nederländsk lagstiftning om allmän åldersförsäkring*

- a) Försäkringsperioder före den 1 januari 1957 under vilka en person inte uppfyllde kraven för att tiden skulle räknas som försäkringsperiod, var bosatt inom Nederländernas territorium och var minst 15 år gammal eller var bosatt i en annan medlemsstat men arbetade som anställd i Nederländerna för en arbetsgivare som var etablerad där, skall också räknas som försäkringsperioder vid tillämpning av Nederländernas lagstiftning för allmän ålderspensionsförsäkring.
- b) De perioder som avses i a skall dock inte beaktas om de sammanfaller med perioder som beaktas vid beräkningen av ålderspensionsförsäkring enligt en annan medlemsstats lagstiftning.
- c) För gift kvinna vars make har rätt till pension enligt Nederländernas lagstiftning om allmän ålderspensionsförsäkring skall tid under äktenskapet innan hon fyllt 65 år, under vilken hon bott i en eller flera medlemsstaters territorier, också beaktas som försäkringsperiod om den sammanfaller med makens försäkringsperioder enligt den lagstiftningen eller enligt lagstiftning som anges i a.
- d) De perioder som avses i c skall dock inte beaktas om de sammanfaller med perioder som beaktas vid beräkningen av den gifta kvinnans pension enligt en annan medlemsstats lagstiftning om ålderspensionsförsäkring; perioder då hon fick ålderspension enligt sådan lagstiftning skall inte heller räknas med.
- e) För kvinna som varit gift och vars make omfattats av Nederländernas lagstiftning om ålderspensionsförsäkring eller bedöms ha slutfört försäkringsperioder enligt a, gälla i tillämpliga delar.
- f) De perioder som avses i a och c skall endast beaktas vid uträkningen av ålderspension om personen i fråga har varit bosatt i sex år inom en eller flera medlemsstaters territorier efter 59 års ålder och så länge som denna person är bosatt inom en av dessa medlemsstaters territorier.

3. *Tillämpning av nederländsk lagstiftning om allmän försäkring för änkor och barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna*

- a) Vid tillämpningen av bestämmelserna i förordningens artikel 46.2 skall perioder före den 1 oktober 1959, under vilka den anställde eller egenföretagaren var bosatt inom Nederländernas territorium efter fyllda 15 år eller under vilka han, medan han var bosatt inom en annan medlemsstats territorium, var förvärvsverksam som anställd i Nederländerna för en arbetsgivare där, också betraktas som försäkringsperioder som har fullgjorts enligt nederländsk lagstiftning om allmän försäkring för änkor och för barn som mist en av föräldrarna eller båda föräldrarna.

- b) De perioder som skall beaktas vid tillämpningen av bestämmelserna i punkt a skall inte beaktas om de sammanfaller med försäkringsperioder som har fullgjorts enligt en annan stats lagstiftning om efterlevandepension.

4. *Tillämpning av den nederländska lagstiftningen om försäkring mot arbetsförmåga*

- a) Vid tillämpningen av förordningens artikel 46.2 skall perioder av avlönat arbete och motsvarande perioder som har fullgjorts i Nederländerna före den 1 juli 1967 också betraktas som försäkringsperioder enligt den nederländska lagstiftningen om försäkring mot arbetsförmåga.
- b) De perioder som skall beaktas enligt a skall betraktas som försäkringsperioder enligt lagstiftning av det slag som avses i artikel 37.1 i förordningen.
-